

Musíme si pomáhat

**Script
Commentary
Exercises**

**Renata Grillová Vail, MA
David Danaher, PhD**

University of Wisconsin-Madison, 2003-10

General Instructions to Using Film

Consider working on the film with a colleague at your level! You'll have to meet regularly, but you only have to buy one DVD and can work together on the material.

1. The words in the script with superscripts appear in the glossaries following each scene. Have a dictionary handy in case you need to look up additional words (or use an online dictionary like <slovník.seznam.cz>).
2. Always review the previous section(s) of the film before moving on to new work.
3. In order to orient yourself in the scene and to get an idea of what you need to listen for, review the glossary and the exercises for each new section before watching it. Systematically study the new vocabulary and annotate the script with glosses as needed. This should always be done in advance of viewing.
4. You should watch and listen to the section you're working on at least THREE times.
5. Words to be memorized are indicated in **bold** in the glossaries. You will be quizzed on these, and they will be fair game for all tests. Study the contexts below each of these words and add at least one of these contexts to the flashcard for the word.

Each section has a glossary (*slovníček*). Where possible, I have tried to illustrate usage with a short phrase or two. Bolded words are exemplified with more than one context, and those contexts are translated into English. If the bolded word is a verb, then information on conjugation and aspect is given. Additional grammatical information is also included where necessary. Make sure to put grammatical information on your vocabulary flashcards!

Exercises after each section of the script are to be completed on a separate sheet of paper. The exercises may require considerable effort on your part to synthesize the vocabulary and grammar present in each scene, and some students will find that they won't be able to get through all of the exercises. Blanks in the script will be discussed during class, so the script itself does not have to be turned in. Please write down questions you may have about the language so you don't forget to ask them during class discussion of the scene.

Note on using English subtitles: Many students will find that using the subtitles is helpful to making sense of the Czech, and there is nothing wrong with doing this. However, this is different from using the subtitles as a way to avoid doing the work required to really understand the original Czech. Be aware of this difference, and make the effort to learn as much Czech as possible. Also a note of caution: the subtitles do not always accurately reflect the original Czech dialogue!

Díl I.

1937

2 Procházka: Už jsem tady.

4 1939

6 Čížek: Tak, přátelé, (1) čeká.

8 David: Tatínek věří, že to nemůže trvat déle než pár (2) . Nebudeme Vám
dlouho na obtíž¹, Herr Čížek.

10 Čížek: Je to strašný, vid'. Musíme všichni doufat².

12 David: (mluví německy)

14 Šimáček: Nepotřebujete pomoc?

16 Čížek: Nazdar. To je pan Šimáček, mladý pan Wiener.

18 Šimáček: Nazdar.

20 Čížek : To je (3) Franta, slušný člověk.

1941

24 Čížek: Taková maličkost³ na (4) .

26 David: Tak nashledanou.

28 Čížková: Je nám to moc (5) .

30 David: Vy za to přece nemůžete⁴, ale teta Frída (6) , že je o ně v Terezíně⁵ dobře
32 postaráno.

34 Čížkova: Jo.

36 David: Děti chodí do (7) , mají tam orchestr, dost jídla, dokonce i (8) vodu.

38 Čížková: No, možná to tam (9) mít lepší, než se tady mačkat⁶ v (10) pokoji,
ne?

40 David: Jenom nevíme, (11) psala, že (12) Otto má kašel.

42 Čížková: Stůněme⁷ teď všichni.

44 David: Jenomže strýc Otto je (13) let mrtvý.
 46 Šimáčková: Franto! Hodně štěstí⁸.
 48 -----
 1943
 50 Šimáček: Alíku, Alíku... pocem... pocem⁹.
 52 David: Herr Šimáček.
 54 Šimáček: Proboha. Pane Wiener, kde se tady berete¹⁰?
 56 David: (14) pomoc.
 58 Šimáček: Jestli Vás někdo tady uvidí, tak popraví¹¹ celou (15) .
 60 David: Nemám (16) možnost. Potřebuju se schovat.
 62 Šimáček: Ježis Maria. Zmizte¹²! Zmizte! My máme (17) ... Jude ist hier! Jude
 64 ist hier! Hilfe!

Slovníček

1) být na obtíž: to cause someone trouble or difficulty
Rodiče často nechtějí být na obtíž svým dětem.

2) **doufat (doufám, doufáš...; I; doufat, že...)**: to hope
Musíme všichni doufat. We all have to hope.
Doufám, že v kurzu češtiny dostanu A. I hope that I get an A in Czech.
Všichni doufáme, že se vám to líbilo. We all hope that you liked it.
Doufala jsem, že se během cesty zlepším v čínštině. I hoped that I'd get better at Chinese during the trip.

3) **maličkost**: small, unimportant thing
Taková maličkost na cestu. Something small for the trip.
Ráda ti pomůžu s úkolem z češtiny, to je maličkost. I'll gladly help you with your Czech homework, it's nothing.
Dokonalost se skládá z mnoha maličností. Perfection is comprised of many little things.
Začali jsem se hádat kvůli maličkostem. We began to argue over petty things.

4) **moci (mohu/můžu, můžeš...; mohl) za co**: to be at fault for something, to be guilty of something
Vy za to nemůžete. It's not your fault.
Jan nemůže za to, že přišel pozdě: autobus měl zpoždění. Jan isn't at fault for being late: his bus was delayed.
Já nemůžu za to, že prostě nemám čas. It's not my fault that I just don't have time.
Slzy jsou v těhotenství normální: můžou za to hormony. Tears during pregnancy are normal: hormones are to blame.

5) Terezín: a fortified town to the north of Prague that was built in the 18th century. In WWII, the Nazis used it as a concentration camp.

6) mačkat se: to squeeze into, pack into (a small space)
V Praze se lidé mačkají v plných autobusech.

7) stonat: to be ill (archaic verb)

Dnes nejdu do školy, protože stůnu.

8) **hodně štěstí**: good luck!

Hodně štěstí! At 'dobře napišeš ten test. Good luck! May you do well on the test.

Hodně štěstí do nového roku! Good luck for the New Year!

Přejeme ti hodně štěstí. We wish you good luck.

9) pocem (spoken Czech): pojd' sem

10) brát se tady: to suddenly appear (it's a phrase indicating surprise)

Pavle, kde se tu bereš? Ty nejsi v Indonésii?

11) popravít: to execute someone

Zloděj zabil starou paní, a tak ho stát popravil.

12) **zmizet (zmizím, zmizíš...; P)**: to disappear, to go away

Zmizte! Zmizte! Get out of here! Get out!

Když jsem se přiblížila k veverce, hned zmizela. When I got close to the squirrel, it disappeared immediately.

Zmizeli beze stopy. They disappeared without a trace.

Nikdy nezmizíš z mého srdíčka. You will never disappear from my heart.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Popište, co se ve filmu stalo v roce 1939.
2. Kam odjíždí Wienerovi v roce 1941?
3. Jak popsala teta Frída život v Terezíně?
4. Jak se choval pan Šimáček k Davidovi v roce 1943?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences with the following words.

1. doufat
2. moci za něco
3. zmizet
4. maličkost

D. Translation.

1. The semester cannot last more than 4 months.
2. Grandmother has been dead for 10 years.
3. The state executed the criminal, who killed the old woman.
4. Students of Czech have no other option: they must learn all the endings [*koncovky*].
5. I'm very sorry that you have to leave.

E. Discussion.

1. Proč teta Frída psala, že strýc Otto má kašel, přestože [even though] strýc Otto je mrtvý?
2. Co myslíte, jaký vzájemný vztah [mutual relationship] mají Cížkovi a Wienerovi?
3. Jak si myslíte, proč se pan Šimáček choval takhle k Davidovi?

Díl II.

Čížek: Proboha, nemůžou být ti parchanti¹ zticha.

Čížková: Parchant, parchant znamená nemanželské (1) a tohle jsou děti (2) sousedů.

Čížek: No právě, já (3) co ty lidi žene² (4) plodit³, plodit, rozmnožovat se.
Nějaký snad zvracený⁴ pud sebezáchovy⁵ nebo co. Já kdyby jsi i (5) mít dítě... kdyby
jsi i mohla. Já bych ho (6) na tenhle svět neposlal.

Čížková: Jenomže je to jinak.

Čížek: Prosímte, (7) na zázraky. Na ní si (8) nevymodlíš⁶.

Čížková: Se nemodlím.

Čížek: Ale .

Čížková: Ale nemodlím se.

Čížek: Tak se modli. Vždyť tě známe, vždycky (9) ten spirituální výraz.
Kdy ti ty (10) zvlhnou⁷, kde to všechno probíhá uvnitř.

Čížková: Ty jsi (11) .

Čížek: No. A je (12) ten "Bandeoch" [??] Musíme si pomáhat. Meine
Freunde, Gutten Tag....
[Němčina]
sakra, ty tvoje fóry pořád.

Procházka: Josefe, něco pro Vás mám. [Němčina] Marie, mám pro Vás (13) . Tak
co, dáme si (14) zrnkovou⁸ kávičku, Josefe?

Čížková: To si nemáte dělat škodu⁹.

Procházka: Ale vy mi nemůžete říkat, co já (15) a (16) . Když můžu, tak
dám. Já nikdy nebyl škod¹⁰... A propos, Josefe, zařídil jsem ti na sebe to (17)
k jízdám¹¹ automobilem.

Čížek: Poděkuj.

Čížková: Tak (18) , pane Procházka.

Procháka: Horste, Horste. Eso, eso [preoome?]

Čížková: Máte dnes dobrou (19) , co?

Procházka: Abych neměl. Nevěř Londýnu, Josefe. Ó, já Vám vidím až do žaludku¹²,
(20) šéf. Klid, nejsem malicherný¹³ a do Sokola¹⁴ jsem taky (21) ... Pojd'te
sem, milostpaní, pojd'te sem, něco Vám ukážu. Josefe, tebe to nezajímá?

Čížek: Ale samozřejmě.

Procházka: Nic mi nevykládej, máš plnou (22) průlomů¹⁵ u Stalingradu a toho
nekonečného obléhání Leningradu. Nemám (23) ? Trošku Vás asi vyvedu z (24)
a z falešných¹⁶ iluzí.
Dejme tomu¹⁷, že tohle je Moskva, toto jsou (25) vojska na (26) frontě.
Ten ústup na úroveň¹⁸ Rževa a Vjazmy, to byl právě geniální tah¹⁹ našich ofensivních štábů.
(27) ? Protože tady teď vznikl úžasný manévrovací (28) , chápeš?
No, stejně jako po zimě (29) jaro, tak i vůdce obnovuje své (30) a sem
do tohoto prostoru vrhne všechny svůj drtivý²⁰ potenciál. Kdyby vás to zajímalo je to něco okolo
(31) divizí. A ne jenom německých. Na východě nyní účtují s bolševizmem²¹
Maďaři, Italové, Španělé, dobrovolníci z Francie a Belgie a nakonec i Slováci.
Cigaretku?

Čížek: Přece tě nepřipravím o²² (32) korun.

Procházka: Kdyžtak o dvacet.

Apropos, do Wienerovic vily (33) přijde nová familie. Dům je
vyčištěn, vydezinfikován... mohlo to být (34)

Čížek: Takže zítra se mají nastěhovat do Wienerovy (35)

Procházka: Ummm, přece by jsi pořád nechtěl ty lidi (36)

Čížek: Tak nebyl to jenom náš zaměstnavatel a byl to taky,... byl to taky náš (37) , že?

Procházka: Pozor! Byl to (38) nadřízený, no a tys byl zase (39) nadřízený.
To je celý. Dneska je mým (40) herr Koepke.

Čížek: No (41) , ale byl to slušný člověk, že jo? Pro tebe taky udělal pár věcí,
ne?

Procházka: Hele, přece nemůžeš počítat s tím, že bych (42) nějaké
sympatie nějakým židákům nebo nepřátelům říše²³. No...

No... pojd'te se podívat, milostpaní, na toho vašeho manžela, tak tohleto býval kdysi
chápavý, agilní šéf odbytu firmy²⁴. Dneska tady takhle sedí a srká²⁵ (43) . Měl by jsi
konečně začít něco dělat, než si toho někdo všimne.

Čížek: Tak jste si snad mohli zjistit, že když jsem stavěl pohraniční pevnost tak na mě
(44) překlad a zpřelámal²⁶ mně (45) na třikrát, takže já jsem invalida,
víš.

Procházka: Já vím, smolař²⁷, (46) . Málem bych zapomněl, podívejte se.
Perfekte Arbeit.

Tak tohle (47) naše Leni. Není šikovná? Prý pro toho strejdu, co pořád jenom spí. Já mám také takový, ale vůbec ho neužiju, (48) práce, práce...

Čížková: (Smích)

Čížek: Co tady předvádíš?

Procházka: No... tebe, ty "budulíněčku"²⁸.

Čížek: No to snad... a ty se směj.

Procházka: Pojd' se natáhnout²⁹, pojd'. Tady si (49) a shni³⁰...

Čížek: Ty seš taky hrdina.

Slovníček

1) parchant: bastard, a child born out of wedlock

2) žene < hnát: to drive, motivate
Má touha být profesorkou mě žene ke studiu každý večer.

3) plodit: to bear fruit (to have children)
Jabloně plodí jablka a lidi plodí děti.

4) zvrácený: twisted, immoral
Touha po válce je zvrácená touha.

5) pud sebezáchovy: instinct for self-preservation

6) vymodlit si (vymodlím si, vymodlíš si...; P) co, koho: to get (as God's gift) by means of praying
Máma říká, že si tátu vymodlila. Mom says that she Dad is god's gift to her.

7) zvlhnout: to get wet or moist
Brzy ráno jsem se prošla po zahradě a zvlhly mi kalhoty.

8) zrnková káva: coffee beans (unground coffee)
Zrnková káva se musí nejdříve umlít a potom zalít horkou vodou.

9) dělat si škodu: to give away something you own
Váš dárek mě potěšil, ale neměl jste si dělat škodu.

10) škod: miser
Ebenezer Scrooge byl typický škod.

11) **jízda**: riding by vehicle (noun form of the verb jezdit)
*Zarídil jsem ti to povolení k jízdám automobilem. I arranged for you the permit to drive the car.
Jízda vlakem je příjemnější, než jízda autobusem. Riding a train is more pleasant than driving a car.*

*Při jízdě musí mít cyklista nohy na šlapadlech. While riding, a cyclist must have his feet on the pedals.
Po delší jízdě bolí záda. After a longer ride your back hurts.*

12) **vidět někomu (až) do žaludku**: to see through someone (literally, to see into their stomach)

Já vám vidím až do žaludku, pane šef. I see through you, boss.

Ve škole jsi určitě nebyl. Vidím ti až do žaludku. You certainly weren't at school. I see through you.

Archeologové našim předkům vidí doslova až do žaludku. Archaeologists literally see through our ancestors (they see literally into their stomachs).

Poznal jsem armádu zevnitř a dalo by se říct, že jí vidím až do žaludku. I got to know the army from the inside out and you could say that I can see through it.

13) malicherný: narrow-minded, pedantic

14) Sokol: an athletic and social organization that existed throughout the country and had patriotic or nationalistic associations.

15) průlom: break-through

Einstein udělal průlom v našem myšlení o čase a energii.

16) falešný: false, not genuine or real

Trošku vás asi vyvedu z falešných iluzí. I will lead you a little bit out of your false illusions.

Tento obraz je falešný, nemaloval ho Van Gogh. That's a fake painting, and Van Gogh did not paint it.

Pozor na falešné bankovky. Watch out for fake bills.

Duo falešných policistů kontrolovalo řidiče. A duo of false police-officers were checking drivers.

17) **dejme tomu, že...**: let's assume that...

Dejme tomu, že tohle je Moskva. Let's assume that this is Moscow.

Dejme tomu, že cena ropy poroste. Let's assume that the price of oil will rise.

Dejme tomu, že jsme v 19. století v Transylvánii. Let's assume that we're in 19th-century Transylvania.

18) **úroveň (f)**: level (of something)

Ten ústup na úroveň Rževa, to byl geniální tah. The retreat to the level of Rževa, that was a brilliant move.

Je vysokoškolské vzdělání v Čechách na vysoké úrovni? Are Czech universities on a high level?

Výstavba bytů v Česku nebyla loni ani na úrovni roku 1960. Construction of apartments in the Czech Republic last year was not even on the level of 1960.

Dobrá životní úroveň závisí na řadě faktorů. A good quality of life [life level] depends on a number of factors.

19) geniální tah: brilliant move

To jak jsi Pavlovi řekl všechno po pravdě, to byl geniální tah.

20) drtivý: crushing, devastating

Smrt mého dědečka byla drtivá pro celou rodinu.

21) účtovat s čím/s kým: to settle accounts with (to get back at)

Po válce vítězové často účtují s poraženými.

22) připravit někoho o něco: to take something from someone

Velké záplavy v Českém Krumlově nás připravili o návštěvu tohoto krásného města.

23) nepřítel říše: an enemy of the Reich

24) odbyt firmy: sales, product distribution

25) **srkat**: to sip

Dneska tady takhle sedí a srká kávu. And today he just sits here like that and sips coffee.

Když jsem nemocný, zůstanu v posteli a srkám horký čaj. When I'm sick, I stay at home in bed and sip hot tea.

Srkali jsme whisky z flašky a nemysleli na budoucnost. We sipped whisky from the bottle and didn't think about the future.

Vedle vás bude celý film někdo šustit popcornem a srkat nahlas kolu. Next to you during the whole film someone will be chomping popcorn and loudly sipping cola.

26) zpřelámat: to break (a bone)

Pokud se někdo pokusí mi ublížit, zpřelámu mu kosti.

27) **smolař (smolařka)**: an unlucky person, loser

Já jsem ale smolař, vždycky mi ujede autobus. I have no luck, I always miss my bus.

Češi patřili v historii k největším smolařům. Czechs belonged to the most unlucky of peoples in history.

Jde o příběh několika nezaměstnaných kamarádů — smolařů a outsiderů. It concerns the story of a few unemployed friends — unfortunate fellows and outsiders.

Jsem fakt rozená smolařka. I really am just a born loser.

28) Budulínek: a character in the Czech fairy-tale by the same name

29) natáhnout se: to stretch out (on a couch)

Po obědě se na chvíli natáhneme a poslechneme si rádio.

30) shnit: to rot

Jablka nám zvlhla a shnila. Je to škoda, protože je mám moc ráda.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Co jsme se dnes dozvěděli o Marii? A o Josefovi?
2. Chce mít Josef dítě? Proč?
3. Jak se liší [differ] Josefův a Horstův pohled na [perspective on] pana Wienera?
4. Proč se Horst posmívá [make fun of] Josefovi?
5. Co Horst vysvětluje Josefovi a Marii?
6. Všichni si tykají nebo vykají?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. vymodlit si něco
2. vidět někomu až do žaludku
3. Dejme tomu, že...
4. falešný

D. Translation.

1. Let's assume that Mr. Čížek is a hero, but why wouldn't he want to have a child?
2. She's not only my supervisor, she's a friend. But I don't have any false illusions.
3. I almost forgot: thank you for the present, but you shouldn't have gone to so much trouble [the equivalent idiom in Czech!].
4. On Saturday until noon, I'm going to stay in bed and sip coffee.
5. Professor, we have a surprise for you: we memorized all our endings. It's a miracle!

E. Discussion.

1. Co myslíte, proč Horst přišel na návštěvu k Čížkovým?
2. Co si Horst myslí o Josefovi?
3. Co si Josef myslí o Horstovi?
4. Jak Marie reaguje na rozhovor mezi Josefem a Horstem?

Díl III

- 2 Čížek: Hergot, tady to.
- 4 Čížková: Vždyť to máš v (1) , ukaž.
- 6 Čížek: Prosímtě, nejsem kojeneček¹. Co s hlavou?
- 8 Čížková: Dej si tuhle kuklu².
- 10 Čížek: Vždyť vypadám jako střevlík³.
- 12 Čížková: Vždyť ti to sluší⁴.
- 14 Čížek: Ale to je jedno⁵, vid'. Ty se se mnou loučíš?
- 16 Čížková: Ne.
- 18 Čížek: Je to (2) , vid'?
- 20 Čížek: Vidíš jak si najednou rozumíme. Mi stačí náznak⁶.
- 22 Čížková: Tak tam nechod', kdo (3) nutí. Neudělali jsme pro ně dost, co?
- 24 Kdo ví, jestli se někdy (4) . Ukaž?
- 26 Čížek: Přece, prosímtě, prosímtě, snad si (5) zavázat tkaničku, ne.
Přece to tam těm náckům⁷ nenechám, rozumíš? Něco jsem (6) , tak to prostě
28 musím teďka splnit⁸.
- 30 Čížková: Svítí.
- 32 -----
- 34 David: Pane Čížek.
- 36 Čížek: Davide.
- 38 David: Nemůžete mi přestat svítit do očí.
- 40 Čížek: Kde se tady bereš?
- 42 David: Jsem na útěku⁹ z (7) . Potřeboval jsem nutně nějaké prostředky.
- 44 Čížek: No tady... tady nemůžeš zůstat.
- 46 David: (8) navečer zmizím.

48 Čížek: Ale ty mi nerozumíš, nemůžeš tady zůstat ani (9) . Zítř ráno
sem přijdou Němci.

50 David: A u (10) ?

52 Čížek: Kde u nás?

54 Jo, jako u nás? HmMMM.

56 -----

58 Čížek: Co tady, sakra, strašíš¹⁰?

60 Čížková: Měla jsem strach.

62 Čížek: Tak pojď, pojď.

64 Čížková: Kdo je to?

66 David: Dobrý (11) , paní Marie.

68 Čížková: Davide.

70 Čížek: Jdeme... jdeme.

72 Čížková: Co je to... (12) ?

74 Čížek: Jsem se posral¹¹. Zhasni.

76 Čížková: Dej mi (13) .

78 Čížek: Pojď.

80 Čížková: Nechceš na to povidla¹²?

82 David: Ne.

84 Čížková: Zavři za (14) .

86 Čížek: Vždyť .

88 Víš, tohle zrovna není (15) čtvrť, bezpečné místo. Je to tady
prolezlé kolaboranty¹³ a udavači¹⁴.

90 To bys nevěřil, co nenormální doba udělá s normálními lidmi. Svině¹⁵.

92 David: Ale .

94 Čížková: A co vaši?

96 David: (16) , asi jsou mrtví.

98 Čížková: Z Terezína jste přece (17) o snesitelných¹⁶ podmínkách, (18) ?

100 David: Odtamtud nikdo nemá napsat (19) . Je to jen přestupní¹⁷ (20) do
táborů v Polsku a tam nemá přežít nikdo... vůbec (21)

102 Já jsem měl (22) . Dostal jsem se do stanice zabaveného majetku, šatstva a
cenností, a po roce a půl se mi podařilo uplatit¹⁸ (23) s essesmánů¹⁹ .

104 Uprchli jsme dva.

106 Čížek: A co jsi chtěl dělat tady?

108 David: No... Žil jsem tady (24) život, tak mě napadlo, že by mě
někdo z místních²⁰ mohl pomoci.

110 Čížková: Ale co budeš dělat teď?

112 David: Máme se sejít zítra s (25) za městem.
114 Slíbil jsem, že seženu nějaké peníze a budeme (26) dál.

116 Čížek: No, za (27) tě zavezu, mám povolení. Mám půjčený
vůz²¹ od jednoho bývalého kolegy, dělal u vás ve skladu²² skladníka.

118 Čížková: Před (28) .

120 Čížek: No jistě.

122 -----

124 Čížek: Mohl ten tvůj (29) čekat jinde?

126 David: Ne, (30) ho dostali. Půjdu sám. Vy se vraťte a (31) ještě
128 jednou vaši ženě.

130 Čížek: Třeba ještě přijde. (32) , že ho něco zdrželo²³.

132 David: Možná.

134 SS: [Mluví německy]

136 Čížek: Pane bože. [Němcina] Pane bože.

Slovníček

1) kojenec: infant who is still breast-feeding

Tříměsíční dítě je ještě kojenec.

2) kukla: hood

3) střevlík: beetle

4) **slušet (used in 3rd person, sluší; I) co komu:** to suit someone (usually clothing or colors)

Vždyť ti to sluší. It actually suits you.

Ta fialová kravata Ti moc sluší. That purple tie really suits you.

Číro ti fakt sluší. The mohawk really suits you.

Princeznám sluší růžová. The color pink suits princesses.

5) **je to jedno komu:** it doesn't matter, it's all the same

Ale to je jedno, vid'. Anyway it doesn't matter.

Je to jedno, jestli se vrátíš v 7 nebo v 8. It's all the same whether you return at 7 or 8.

Viš, že umírám, a je ti to jedno. You know I'm dying, but you don't care.

Ne, není mi to jedno — naopak já to vítám. No, I'm not indifferent to it; just the opposite, I welcome it.

6) náznak (< naznačit): sign, indication

Naznačil mi, že mám odejít.

7) nácek: Nazi

8) co se slíbí, to se musí splnit: what is promised must be fulfilled

9) útěk: escape

Monte Christovi se útěk z vězení podařil.

10) strašit, „Co tu strašíš?\": expression of negative surprise due to someone's unexpected presence

(literally, What are you doing haunting around here?)

11) posrat se: to shit oneself (vulgar)

12) povidla: thick home-made jam

Renata má ráda koláče se švestkovými povidly.

13) kolaborant: collaborator with the Germans

Kolaboranti byli po válce odsouzeni.

14) udavač: informer

15) svině: pig (insult)

16) **(ne)snesitelný:** (un)bearable, (in)tolerable, (un)endurable

Z Terezína jste přece psal o snesitelných podmínkách. But from Terezín you wrote about bearable conditions.

Venku je 110 stupňů, to je nesnesitelné! It's 110 degrees outside, it's unbearable!

To je pro mainstreamové diváky jeden z nejméně snesitelných prvků mých filmů. For mainstream viewers, this is one of the least bearable elements of my films.

Jsi v nesnesitelných bolestech? Are you in unendurable pain?

17) **přestupní stanice:** transfer station, transfer point

Je to jen přestupní stanice do táborů v Polsku. It's just a transfer station to camps in Poland.

Můstek je přestupní stanice v pražském metru. Můstek is a transfer station in the Prague metro.

*Smrt: konečná nebo přestupní stanice? Death: the last stop or a transfer point?
Česká republika je přestupní stanice uprchlíků. The Czech Republic is a transfer stop for refugees.*

18) **uplatit (uplatím, uplatíš...; P; I: uplácet) koho:** to bribe

*Po roce a půl se mi podařilo uplatit jednoho z essemánů. After a year and half I managed to bribe one of the SS.
Poctivý člověk se nedá uplatit. An honest person cannot be bribed.*

*Ano, uplatili jsme je — dali jsme jim přes 400 dolarů. Yes, we bribed them — we gave them over 400 dollars.
Neuplácím ani policajty ani úředníky a lékaře uplácet nebudu. I don't bribe either police or bureaucrats, and doctors I will not bribe.*

19) **essesmán (spoken Czech: essesák):** a member of the SS

20) **místní:** local (in the script, the word is an adjective used as a plural noun: the locals)

Tak mě napadlo, že by mě někdo z místních mohl pomoci. It occurred to me that one of the locals could help me.

Místní si oblíbili ten les a chodí tam na houby. The locals grew fond of the forest and go mushrooming there.

*Vládní strana utrpěla další porážku v místních volbách. The ruling party suffered another loss in local elections.
V Perštejně vznikne v místním kostele muzeum. In a local church in Pernštejn there will be a museum.*

21) **vůz:** vehicle

22) **sklad:** warehouse

Home Depot vypadá jako velký sklad.

23) **zdržet (něco někoho zdrží nebo zdrželo; P):** to keep, detain or hold up someone

Třeba ještě přijde, možná že ho něco zdrelo. Maybe he'll still come, maybe something held him up.

Zdržel mě telefon, a proto jsem nestihla autobus. I was held up by a phone call and so I didn't make my bus.

Co zdrželo volbu? What held up the election?

Když jsem si jel autem pro pizzu, zdržela mě na křižovatce nehoda. When I was going to pick up the pizza, I was held up by an accident at the intersection.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Kam jde Čížek v noci?

2. Odkud přišel David?

3. Co David plánuje?

4. David se nějak zmínil o tom [hint at how], jak se choval Pan Šimáček?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. to je jedno

2. slušet (někomu něco)

3. To bys nevěřil(a)...

4. (ne)snesitelný

D. Explain in Czech.

1. uplatit někoho: „Po roce a půl se mi podařilo uplatit jednoho s essemánů.“

2. majetek: „Dostal jsem se do stanice zabaveného majetku, šatstva a cenností.“

3. bezpečný: „Víš, tohle zrovna není bezpečná čtvrť, bezpečné místo.“

E. Discussion.

1. Jaký má Čížek charakter?

2. Co si myslíte, co bude dál?

Díl IV

Čížková: Davide.

Čížek: Ježíš co... co děláš?

Čížková: Co.

Čížek: No tak... já zatemňuju¹ a ty si (1) rozsvítíš².

Čížková: To už máš hotový.

Čížek: Sakra! (2) být opatrní³.

Čížková: Ježíš Maria.

Čížek: To je moje.

Čížková: Nech toho⁴.

David: Mokrát Vám (3) . Já vím, je to pro Vás riskantní. Tohle je Vaše.

Čížková: Co to je?

Čížek: Tak... to snad. Davide, snad si nemyslíš? (4) si to. Pojd'te, jdeme. Běž, běž. Snad se nebojíš?

Před válkou si spousta (5) nechala udělat něco podobného. Víš, tušili⁵, jaké (6) přijdou. To se dělaly speciálně... víš.... takové..... schránky⁶... rozumíš... teď trezory, rozšířené⁷ zdi, že.

Já dokonce tu tajnou⁸ schránku ve (7) pro tvýho tatínka jsem pomáhal (8)

Podívej se, pod tímhle jsou schody tady... tady, Davide, slyšíš, co se v baráku⁹ děje... A tato mřížka¹⁰ to je větrání¹¹ to vede do okapu¹² kde...

Čížková: Tady máš slavník¹³. Na. (9) půjde od vedle.

Čížek: To prase musí (10) . Já to udělám.

Čížková: V noci můžeš vyjít ven, když budeš chtít, jo.

Čížek: Tak to snad uvidíme.

Čížková: Projít se snad musí, ne?

Čížek: Ale hlavně musíš být tiše... tiše.

Čížková: Kdyby něco, tak lehce zaškrábni¹⁴ ... jako (11) , jo? Tady máš deky, petrolejku¹⁵ a dobrou noc.

David: Dobrou noc.

Čížek: Já ti přinesu (12) deku. Davide.

David: Dobrou noc.

Čížek: To musí okamžitě¹⁶ pryč.

Čížková: Co s tím (13) dělat?

Čížek: Nějak ho zlikvidovat¹⁷. Musíme (14) sežrat¹⁸. No sežrat ho.

Čížková: Ježíš Maria.

Čížek: Ale co s ním?

Čížková: Chceš ho snad (15) pryč?

Čížek: Ale prosímte, chci, (16) . Copak záleží na tom, co já chci? Copak to je (17) chtění? Copak já jsem si mohl myslet, že tohle všechno mě nějak nechá nebo mine¹⁹? To jsme dívali z (18) a říkali si, že nás to, že nás to mívá. Dneska, dneska nás to (19) . Já jsem s něčím podobným počítal²⁰ ... jenom jsem trochu zaskočený²¹ .

Čížková: Podívej se, když ho pošleš pryč, co se (20) ? Chytnou ho tady za (21) rohem. Pak nezabráníš²² tomu, aby se nedozvěděli, že tady u nás byl, že se tu (22) , žeš mu ty (23) a žeš ho okamžitě nenahlásil²³, víš.

Čížek: Prosímte, co tím chceš říct? Tak to máme tedy velice usnadněné²⁴.

Čížková: Co ty ho (24) udat²⁵?

Čížek: Cože?

Čížková: To ho chceš nahlásit?

Čížek: Prosímte snad Marie.

Čížková: Ne. Rozhodls za něj, za sebe, za mě a taky za lidi v (25) . To víš.

Čížek: Ty mi to (26) chceš vyčítat²⁶ nebo co?

Čížková: Ne, ne, nic ti nevyčítám. Jenom (27) , že nemáme (28) ,
víš, pořád ne.

Čížek: Taky si myslím.

Slovníček

(1) zatemňovat: to darken (black-out the windows)

(2) **rozsvítit (rozsvítím, rozsvítíš...; P; I: svítit)**: to turn on the lights

Já zatemňuju a ty si klidně rozsvítíš. I'm blacking everything out and you're happily turning the lights on.

Rozsvít' světlo, venku už je tma. Turn on the light, it's already dark outside.

Praha rozsvítila vánoční strom. Prague lit up its Christmas tree.

Okno naproti se náhle rozsvítilo. The window across the way suddenly lit up.

(3) **opatrný**: careful

Sakra! Musíme být opatrní. Dammit, we have to be careful.

Bud' opatrný a jezdí pomalu. Be careful and drive slowly.

Většina opatrných investorů se dnes zajímá hlavně o fondy garantující návratnost vkladu. Most cautious investors today are interested in funds that guarantee a return on investment.

Já bych byla opatrnější. I would be more careful

(4) nechat toho: to stop (doing) something

Nech toho, Jitko, už to stěžování nechci poslouchat.

(5) tušit: to anticipate (by feeling)

Honza tušil, že se s ním Eva rozvede.

(6) **schránka**: hide-away, box

Já tu tajnou schránku pro tvýho tatínka jsem pomáhal dělat. I helped make the secret hide-away for your father.

Naše poštovní schránka je před vchodem do domu. Our mailbox is in front of the entrance to the house.

Yahoo nabídne neomezenou kapacitu e-mailových schránek. Yahoo will offer email boxes with unlimited capacity.

Existují lidé, a není jich málo, kteří se už nechtějí přehrabovat reklamními letáky ve svých poštovních schránkách.

There are people, and they aren't few in number, who no longer want to rummage through junk mail in their mailboxes.

(7) rozšířený: widened

Vchod do jeskyně byl úzký, a tak jsme ho rozšířili.

(8) **tajný**: secret

Staré domy občas mají tajný vchod. Old houses often have a secret entrance.

ODS je pro tajnou volbu prezidenta. ODS is in favor of secret voting for the president.

Evropa podle Powella věděla o tajných letech CIA. According to Powell, Europe know of the CIA's secret flights.

Byl jsi na tajném rande? Were you on a secret date?

(9) **barák**: dům

Tady, Davide, slyšíš, co se v baráku děje. Here, David, you can hear what's going on in the building.

Já se chystám koupit barák. I'm getting ready to buy a house.

Táta má Alpy skoro za barákem. Dad has the Alps almost right behind his house.

V naší ulici je takových cihlových baráků zhruba 10. On our street there are about 10 of those brick houses.

(10) mřížka: grid, screen

(11) větrání: airing out

Můj pokoj má dobré větrání, a tak mám vždycky čerstvý vzduch.

(12) okap: drain pipe (from the gutters on the roof to the ground)

(13) slamník: straw mattress

(14) zaškrabat: to scratch

(15) petrolejka: kerosene lamp

(16) **okamžitě**: immediately, right away

To musí okamžitě pryč. This must go immediately.

Když vás bolí srdce, okamžitě volejte doktora. When your have chest pains, call the doctor right away.

Okamžitě zastavte násilí! Stop the violence right now!

Okamžitě jsem se do ní zamiloval. I fell in love with her immediately.

(17) **zlikvidovat (zlikviduju, zlikviduješ...; P; I: likvidovat)**: to liquidate, destroy

Musíme ho nějak zlikvidovat. We have to liquidate it/him somehow.

Němci zlikvidovali za války mnoho českých vesnic. During the war, the Germans destroyed many Czech villages.

Terorismus může zlikvidovat globální ekonomiku. Terrorism may destroy the world economy.

To, že si Zemi likvidujeme sami, to musí vidět snad každý pitomec. The fact that we ourselves are destroying the Earth is something that's likely obvious to every idiot.

(18) **sežrat (sežeru, sežereš...; P; I: žrát)**: to eat up, devour (usually for animals, so vulgar when applied to people)

Musíme ho sežrat. We have to eat it/him up.

Pes sežere všechno. The dog gobbled up everything.

Sežrali jsme skoro všechno, co jsme nesli. We ate up almost everything that we were carrying.

Fakt tě žeru! I really could just eat you up!

(19) Co s ním?: What should we do with it?

(20) minout: to pass by

Doufáme, že nás mine velká sněhová bouřka z Michiganu.

(21) **zaskočený čím, z čeho**: taken aback by something

S něčím jsem počítal, jenom jsem trochu zaskočený. I figured on something, only I'm a little taken aback.

Byl zaskočený ze svého výsledku. He was taken aback with the result.

Byli jsme zaskočení, že tam bylo tolik lidí. We were taken aback that there were so many people there.

Byl jsem zaskočený, že to pro mě dopadlo dobře. I was taken aback that things turned out well for me.

(22) zabránit: to prevent

Zabraň tomu, aby Radek řídil opilý a říd' sám.

(23) nahlásit: to announce or report (officially)

Nahlásili jsme policii, že nám někdo ukradl auto.

(24) usnadněné (< usnadnit): made easier, facilitated

Slovníček vám usnadní studium tohoto filmu.

(25) udat: to inform on someone, to turn someone in

Soused udal Miloše komunistům. Řekl jim, že Miloš poslouchal Svobodnou Evropu.

(26) **vyčítat (vyčítám, vyčítáš...; I) komu**: to reproach

Nic ti nevyčítám. I don't reproach you for anything.

Ivan vyčítal svým rodičům, že se rozvedli. Ivan reproached his parents for their divorce.

Proč mnozí vyčítají iPhonu jednoduchost? Why do many people reproach the iPhone for its simplicity?

Vyčítali jsme si pouze to, že jsme do lázní nevypravili. We reproached ourselves only for not going to the spa.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Proč se Čížek zlobil na Marii?
2. Co vysvětluje Čížek Davidovi?
3. Co má David udělat, když něco potřebuje?
4. Čím je Josef zaskočený?
5. Co si myslí Marie o jejich situaci?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. Musíme být opatrní, když...
2. okamžitě
3. vyčítat někomu něco (že...)

D. Translation.

1. Marie brought Josef's blanket to David.
2. The war will not pass them by because they have to help David.
3. We were a little bit surprised at his behavior.

E. Discussion.

1. Jaké vidíte v těchto scénách rozdíly mezi Marií a Josefem?
2. Proč říká Marie, že Josef rozhodl za [decided for] lidi v ulici?

Díl V

- 2 Čížek: To je (1) smrad¹.
- 4 Čížková: To je to (2) .
- 6 Čížek: Mě to úplně budí²... no.
- 8 Čížek: Musí nám s tím (3) .
- 10 Čížková: Hm, ty myslíš, že vezme do úst³ vepřový?
- 12 Čížek: Maruško... V jeho situaci snad (4) , co mu někdo dá, ne?
Jé, co to stálo (5) a riskování a strachu dostat ho až sem.
- 14 Procházka: [Mluví německy]
16 To by jste se divili, co?
- 18 Čížek: To je blbec.
- 20 Čížková: Ježíš Maria.
- 22 Procházka: Josefe, vy si (6) koledujete⁴, co blbnete⁵ tady. Marie, ten váš
trik⁶ s mýdlem, to je (7) až na ulici, to je dneska opravdu nejlepší pozvánka
24 pro nějakou šťávu⁷. Ukažte, není ještě tuhé... jako sama doba? A přituhuje⁸. Prosímtě,
klobouk.
- 26 Čížek: Maruško.
- 28 Procházka: Doufám, že jsi mi nezamastil⁹ celé (8) ? Ne, ne... Josefe,
30 vy si opravdu koledujete. Kolik jsi toho přivezl? Co s tím chcete (9) ,
prosímtě?
- 32 Čížek: Něco sníme, něco si odneseš.
- 34 Procházka: Něco si (10) , něco zase (11) . Marie, pojd'te
36 se podívat. No... to je nádhera. Podívejte na tu krásu.
- 38 Čížek: Kde jsi to vzal, prosímtě?
- 40 Procházka: No... to jsme včera zabavili, těm už to chybět nebude a tady u vás to ještě
udělá krásnou parádu¹⁰.
- 42 Tak jak jsi se (12) ? To místo u nás je ještě (13) .
Mě je u vás tak dobře.
- 44 Josef, to býval (14) forma¹¹! Ten uměl žít. A taky si (15) mě
k sobě do skladu, vid'.

46 On teda žid Wiener byl škrt¹², ale za krize to bylo dobré. Musel jsem (16) tři
děti, parchanti.

48 Dneska si zvykly a (17) , co by¹³.
Vzpomínáš někdy, Josefe, na toho (18) , na kterého vostatní volali

50 "Wuřte!" místo "Hořte."
Víte, wuřte jako buřte¹⁴.

52

54 Čížková: Já vím, co je Wuřt.

56 Procházka: Wuřte, skoč pro (19) ! Vypadni¹⁵, Wuřte, zpátky do Reichu! Ale
kam zpátky? Já jsem přece (20) tady.

58 Čížek: Jako u nás?

60 Procházka: No jistě. Josef se mě ujal¹⁶ skoro jako (21) táta. Poslal
všechny ty usměváčky¹⁷ k šípku¹⁸. Mimochodem, (22) by nebylo?

62

64 Čížek: Prosímtě, ujal, neujal... to už je (23) . Jsem si vzpomněl.

66 Procházka: Dneska se tomu už jenom smějeme. Dnes jsem se prostě trochu ujal já vás.
. Včera jsem byl v ohrožení¹⁹ já, zítra můžete být vy. Zvlášt', když si nařízení²⁰ o
zákazu hromadění²¹ (24) vysvětlujete takto. No.. pár let na tvrdo²² by to hodilo,
68 Marie. Ale je to (25) .

70 Čížek: Nic nebude zapomenuto.

72 Procházka: Ale nech si to²³ ... nech si to laskavě, ano. (26) , jak na mě
čučí²⁴ .

74

76 Čížková: Nečuč. ["Bitte, Wuřte... Horste"]

78 Procházka: Děkuji, mně zatím stačí. Vy si myslíte, že nevidím, jak se (27) lidé
ode mě odvracejí²⁵, jak přecházejí na (28) chodník... no je to jejich věc. Přitom
co jim dělám... co komu já dělám? Pomáhám slušným lidem. No... to je snad nějaký hřích?
80 Ne... to není (29) . Všichni o pomoci jenom žvaní, žvaní²⁶...
Tohle je u mě pomoc.

82

84 Čížek: Takže, ty jsi vlastně hrdina.

86 Procházka: Ale prosímtě (30) . Kdo by dneska byl tak pošetilý²⁷, aby se
projevoval²⁸ jako hrdina. Co třeba ty? No co... dřepíš²⁹ tady nad ovarem³⁰, žereš anebo
se (31) válíš³¹ na gauči, co? Musíme (32) . Všechno
88 půvabné by mělo přežít, uchovat se³². Hm?

90 Procházka a jeho syn: [Němčina]

- 92 Procházka: To je náš Karl. No... pozdrav.
- 94 Syn: Dobrý den.
- 96 Čížková: Dobrý den.
- 98 Čížek: Dobrý den.
- 100 Procházka: Vlastníma (33) jsem ho rodil. Běž, (33) venku.
Všechno tady zlikvidujte. Důkladně³³. Lidi jsou svině, někdo vás udá a co pak já
102 s tím. Zabijte (34) , stáhněte ho a, kdyby něco, ukážete kosti a kůži.

Slovníček

1) **smrad**: stench, smell

Po velké bývá na záchodě smrad. After number 2 there's usually a smell in the bathroom.

Takový smrad — jakoby se páčila kůže nebo chlupy. Such a stench — like someone was burning skin or hair.

Vadí vám smrad v ulicích? Does the smell in the streets bother you?

Když kouří v noci sousedi na balkonech, ten smrad mi jde do ložnice. When my neighbors smoke on their balconies at night, that smell goes right into my bedroom.

2) **budit (budím, budíš...; I; P: probudit) koho**: to wake up someone

Kohout ho budil brzo ráno. The rooster used to wake him up early in the morning.

Ráno nikoho nebudíme, každý vstává podle svého zvyku. In the morning we don't wake anyone up, everyone gets up following their own habits.

V šest ráno mě probudil zub, hrozně to bolelo. At 6am my tooth woke me up, it hurt like hell.

„Nebudím tě?“, zeptala se mě. “I'm not waking you?”, she asked me.

3) **vzít do úst**: to take to your lips (to eat)

4) **koledovat si**: to ask for it (some kind of trouble)

Zlobivé děti si koledují o zákaz televize.

5) **blbnout (blbnu, blbneš..., blbnul; I)**: to do (or say) something foolish, to mess around, to act screwy

Neblbni a slez z toho stromu. Stop acting foolish and get down from the tree.

Lidi, neblbňte s tím sociálním networkingem! People, don't mess around with that social networking stuff!

Včera večer telefon ještě blbnul, ale dnes vše šlape, jak má. Yesterday evening my phone was still acting screwy, but today everything's working like it should.

Kolik je ti, Karle, že takhle blbneš? How old are you, Karel, to be behaving so stupidly?

6) **trik**: trick

7) **šťáva**: juice (but in this context: a visit from the Nazis)

8) **doba přituhuje**: the times are getting tough

9) **zamastit**: to grease

Mastnýma rukama zamastila celý ubrus.

10) **paráda**: a beautiful thing

11) být forma: to be a good guy

12) škrť: miser

13) nevědět co by: to be spoiled

Dnešní děti nevědí co by, každý dárek je jim málo.

14) **buřt**: sausage, brat

Buřty se v Čechách opékají na ohničku. Brats in the Czech Republic are roasted on the fire.

Buřty s pivem podáváme s nakrájeným chlebem. Brats with beer are served with pieces of bread.

Buřty chutnají i z mikrovlnky. Brats taste good even from the microwave.

Uzené vevery v buřtech? Smoked squirrel in brats?

15) **vypadni** (< **vypadnout**: **vypadnu, vypadneš...**, **vypadl/vypadnul**; **P**): go away, scam, get out

Vypadni a už se neukazuj! Scram and don't show yourself here again!

Vypadni z mého života! Get out of my life!

Čeští tenisté vypadli hned v prvním zápase. The Czech tennis players fell out in their first match.

Vypadněte, nebo budu střílet. Get lost or I'll shoot.

16) ujmout se: to take someone under your care

Pét'a se ujal malého kot'átka.

17) usměvák: someone who mocks (or laughs at) another person

18) poslat k šípku = poslat do háje: to not give a damn or hell about someone

Kluci se posmívali mému bráchovi, ale já jsem je poslal k šípku.

19) **ohrožení**: danger, threat

Ohrožené druhy zvířat se nesmí zabíjet. Threatened animal species can't be killed.

Ozonová díra — ohrožení pro lidstvo? The ozone hole — a threat to mankind?

Proč jsou živočichové v ohrožení nebo vymírají? Why are animals threatened or dying out?

UNESCO: 18 nejhezčích míst světa v ohrožení. UNESCO: the 18 most beautiful places in the world under threat.

20) nařízení: order, directive

Nacisté vydali nařízení, že každý žid musí nosit žlutou hvězdu.

21) hromadění: hoarding

Vevery si hromadí jídlo na zimu.

22) pár let natvrdo: several years hard labor

23) nech si to: drop it

24) čučet: to stare

25) odvracet se: to turn away from

Volal o pomoc, ale lidé se od něj odvraceli.

26) žvanit: povídat o ničem, kecat

Helena zase žvaní, kdo to má pořád poslouchat.

27) pošetilý: foolish

28) projevovat se: chovat se jako....

29) dřepět: to sit, crouch

30) ovar: boiled pork

31) válet se: to lounge about

Neválej se pořád v posteli a uklid' si pokoj.

32) uchovat se: to preserve

Snažíme se uchovat staré budovy a knihy.

33) **důkladně**: thoroughly, carefully

Po procházce v lese se důkladně prohlédněte, jestli nemáte klišť'ata. After walking in the woods, check yourself thoroughly for ticks.

Zvolit si partnera na celý život je krok, nad kterým důkladně přemýšlíme. Choosing a life partner is a step that we thoroughly think through.

Před použitím si důkladně přečtěte! Before use read through carefully!

Pokud se vaše kočka neděsí sprchování, pak kočku důkladně osprchujte. If your cat isn't terrified of the shower, then thoroughly wash the cat in the shower.

Cvičení

A. Find the words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Proč Marie vaří ovar?
2. O čem se dohadují [fight] Marie s Josefem?
3. Proč se Horst zlobí na Marii?
4. Jaký měli Horst a Josef vztah před válkou?
5. Jak Horst popisuje pana Wienera?
6. Jak Horst obhájí [defend] své chování?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. budit/probudit
2. důkladně

D. Jak se to řekne česky?

1. Josef would like to send Horst to the devil, but Horst has taken them under his care and the times are getting more difficult.
2. Marie will not get a few years of hard labor because of the boiled pork. She's not in danger because Horst's son was banging at the door..
3. You can smell the stench even on the street. Some people are even turning away from it and crossing to the other side of the street

E. Discussion.

1. Jaké pocity prožívají Horst, Marie and Josef, když slyší bouchání na dveře? A když zjistí, že je to Horstův syn?
2. Co vy si myslíte o Horstově spolupráci s Němci?
3. Jak byste popsali Horstův charakter?
4. Jak byste popsali Horstovo chování vůči Josefovi? A vůči Marii?

Díl VI

Čížek: No jo... když už musíme snášet¹ takové situace, tak se musíme řídit určitými pravidly. On... von k nám leze², kdy se mu se chce. To je ti jasný.

Čížková: Prosímte.

Čížek: No co... no... leze sem za (1) . Já jsem jenom taková záminka³.

Čížková: Jo, tak ho o tu (2) připrav a vezmi tu práci, co ti (3) nabízí, ne?

Čížek: No... Marie to snad... podle tebe já mám... já se mám...

Čížková: Co?

Čížek: Víš, kam mě to tlačíš⁴?

Čížková: Co na mě (4) A víš, co po mě chceš? Tys sem přitáhl Davida, ne? Tak se snaž.

Čížek: Co tam děláš? No. Kam to tam dáváš? Jsme se domluvili na nějakých pravidlech, ne, co? Ty tady z toho děláš (5) . Okamžitě to vem a vodnes mu to tam.

Čížková: Nech toho.

Čížek: Pravidla se (6) dodržovat. Vodnes mu to tam.

Čížková: Co děláš?

Čížek: To není (7) zájezdní hostinec⁵ pro psance⁶.

Čížková: Vždyť je (8) , je zavřeno. To snad nemyslíš (9) , že bude celé dny a noci zavřený v té díře⁷.
Dej to sem.

Čížek: Prosímte, nikdy není taková tma, která by nás (10) , holčičko, ano! Tak to pěkně vem a (11) mu to tam. Jdeme!

Čížková: Josefe, prosímte?

Čížek: Prosímte! Nepros! Běž!

Čížková: Co do mě strkáš⁸?

Čížek: No... promiň a, že vyřizuj mu⁹ (12) . Krucifix, už.

David: Děkuju.

Čížková: Prosím.

David: Váš manžel má (13) .

Čížková: Vždyť já vím. Jenomže jedna (14) je mít pravdu a druhá, jestli se dá něco takového snést, ne?
Potřebuješ něco?
Není ti tady (15) ?
Tu knížku jsi už přečetl?

David: Moc číst nedokážu.

Čížková: Myslíš na to, co se (16) s tvojí rodinou?

David: Kaje, moje (17) , se mohla taky zachránit, tedy na nějaký čas. Hned po příjezdu do lágru dostala nabídku dělat „kápe“ na manažerském oddělení, když ovšem bude dost tvrdá. Dali jí hůl¹⁰, kterou měla ubít¹¹ naše (18) . Viděl jsem svého otce, svoji maminku, jak ji na kolenou přemlouvají¹², aby to (19) .

[Němčina]

Slovníček

1) **snášet (snáším, snášíš...; I):** to stand, tolerate

Toto vedro velmi špatně snáším, bolí mě pořád hlava. I'm tolerating this heat wave badly, I have a constant headache.

Já ho prostě nesnáším! I just can't stand him!

V lásce snášíme víc, nežli jinak. In love we tolerate more than we otherwise would.

Nesnášel mě, ale zachránil mi život. He couldn't stand me, but he saved my life.

2) **lézt k někomu:** to drop in on someone (unexpectedly)

Milan lezl k Bohunce domů, přestože mu řekla, že ho nemá ráda.

3) **záminka:** excuse

Nákup si vymyslel jako záminku pro to, aby se mohl opět projít po městě. He made up shopping as an excuse to walk around town once more.

Rusko jen čekalo na záminku. Russia was just waiting for an excuse.

Nejde jen o záminku? Isn't it just an excuse?

Já jsem toho hned využil k zámince k seznámení. I immediately used it as an excuse to get acquainted.

4) **tlačit:** to pressure someone

Táta mě tlačí, aby byl právníkem, ale já chci studovat jazyky.

5) **zájezdni hostinec:** v minulosti to byla hospoda a hotel pro lidi na cestách

6) psanec: exile, outcast

K.H. Borovský a Ovidius byli oba psanci.

7) **díra**: hole

Velká díra ve skále se jmenuje jeskyně. A large hole in a cliff is called a cave.

Může tento fenomén souviset s černými dírami? Can that phenomenon have something to do with black holes?

Zubař mi provrtal skrz zub díru. The dentist drilled a hole through my tooth.

Tou dírou v džínách mu byl vidět zadek Through the hole in his jeans his butt was visible.

8) strkat: to press

Lidé v metru do sebe hodně strkají.

9) vyřizovat: to send (in this context)

Máma ti vyřizuje, že máš okamžitě umýt nádobí.

10) **hůl (hol-)**: cane, stick, club

Starý pán se při chůzi opíral o hůl. The old man leaned on a cane while walking.

Muž předpadl benzínku ozbrojen dřevěnou holí. A man robbed a gas station armed with a wooden stick.

S rozvojem golfové hry přišla i rozmanitost v golfových holích. With the development of the game of golf also came diversity in golf clubs.

Hůl nebo hůlka je obvykle rovná tyč, sloužící jako opora při chůzi. A cane or stick is usually a straight pole used as support while walking.

11) **ubít (ubiju, ubiješ...; P; I: bít)**: to beat to death (the imperfective just means the process of beating or hitting)

Ubil vzteklého psa holí. He beat the rabid dog to death with a cane.

Přejel dítě a příbuzní ho ubili k smrti. He ran over a child, and the child's relatives beat him to death.

Naši rodiče nás nikdy nebili. Our parents never beat us.

Nikdy nebudu bít holku. I will never hit a girl.

12) **přemlouvat (přemlouvám, přemlouváš...; I; P: přemluvit) koho (aby...)**: to (try to) change someone's mind, convince someone to do or not to do something

Jana mě přemlouvala, abych s ní jela do Francie, ale já jsem chtěla do Finska. Jana tried to convince me to go to France, but I wanted to go to Finland.

Hasiči muže přemluvili, aby z komínu neskočil. The firefighters convinced the man not to jump off the chimney.

Riceová přemlouvá arabské státy k podpoře irácké vlády. Rice tries to persuade Arab states to support the Iraqi government.

Když mi bylo devět let, přemluvila jsem rodiče, aby mi koupili pejska. When I was 9, I convinced my parents to buy me a puppy.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Co si Josef myslí o Horstových návštěvách?
2. Jak se, podle Marie, mohou Horsta zbavit?
3. O čem se Josef s Marií v této scéně hádají [fight]?
4. O čem si Marie s Davidem povídají [talk about]?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. (ne)snášet
2. díra
3. přemlouvat/přemluvit

D. Translation.

1. Her parents are trying to convince her to go to Brno, but she would rather go to Prague.
2. I received an offer to work at a firm in Prague, and I'm going. And it's not just an excuse for me to go there and drink beer.
3. He can't stand the new president of the Czech Republic. In his opinion he's too harsh.
4. Maybe Josef is right that Marie ought to bring David the food, but how can David stand that he's in that hole all day and night?
5. Marie knows that they must conduct themselves according to certain rules, but she doesn't like the rules. She can't tolerate them.

E. Discussion.

1. Myslíte si, že má Marie pravdu a Horst je přestane navštěvovat?
2. Proč Josef nechce, aby David vycházel ze schránky? Je zde více než jeden důvod?

Díl VII

- 2 Procházka: Mimochodem, (1) jsem neviděl paní. Jakkak se jí daří?
- 4 Čížek: No jo, vona se (2) učít francouzsky.
- 6 Procházka: U (3) bere hodiny?
- 8 Čížek: Co?
- 10 Procházka: U (4) bere hodiny?
- 12 Čížek: No... úplně sama.
- 14 Procházka: Sama? No jo, když taková (5) ženská nemá děti, tak neví
roupama² co by, vid'?
- 16 Čížek: No právě.
- 18 Procházka: Často teďko stonala, (6) ji skoro nevidí. Ne, ne, Josefe, léky
20 se... léky se neodmítají.
- 22 Čížek: Tak děkuju.
- 24 Procházka: Jen (7) . Znáš dobrého doktora, taky bys sis k němu mohl (8)
Důvěrná³ informace. Všude čenichají⁴, už (9) nevěří, všechno je jim
26 záminkou. Třeba i to, že se nějaká česká žena začne učít (10) dřív než umí
(11) německy.
- 28 Čížek: No tak to snad...
- 30 Procházka: Neber to na lehkou váhu⁵. Je důležité taky cvičit mimiku. Němci (12) v
32 obličejkách, oni jsou (13) typologové. Musíš (14) cvičit takový
bezúhonný⁶ loajální výraz.
- 34 Čížek: No tobě se to dělá, když to máš vrozený⁷.
- 36 Procházka: Ne. Nemám. Zkus to. Povol (15) . Teď ! Teď vůbec
38 nevím, co si myslíš.
- 40 Čížek: Já taky ne.
- 42 Procházka: Jen se .
- 44 [Němčina]
- 46 -----

48 Čížková: Něco jsem ti (16) - vitamíny a horské (17) . Velký a
 (18) dům a ty musíš trčet⁸ v téhle díře, co? Je mi to moc (19) . Stejně
 mám strach, že se (20) mohou něco dovtípit⁹, víš. Já už nevěřím nikomu a jim
 50 (21) . Když já už si teď s nikým ani (22) . Stačí mi, když (23)
 promluvím s tebou.
 52
 David: Díky tomu se to tu (24) vydržet.
 54
 Čížková: Taky si myslím. My máme jen větší a (25) celu¹⁰. Co?
 56 (26) něco?
 58 David: No... asi jsem se trochu nastydl¹¹.
 60 Čížková: Jo. Promiň. Ještě jsem chtěla polštářek.
 62 -----
 64 Čížek: Tak dobrou noc.
 66 Procházka: Ten pan Koepke nebude špatný šéf, co?
 68 Čížek: .
 70 Procházka: Co Marie? Celé dny tak sama, třeba by ji rozptýlila¹² nějaká moje návštěva.
 72 Čížek: Vždyť ti (27) , není jí dobře, Horste. Dobrou.
 74 Čížková/David: [Francouzština]
 76 -----
 78 Čížek: Ty jsi se zbláznila. Já jsem si (28) , že už spíš?
 80 Čížková: Co? (29) ty léky?
 82 Čížek: No tak, samozřejmě. Prosímte, Procházka mě doprovázel až k (30) . Co
 kdyby přišel až sem. To jsi snad... Tys ho snad nazvala čmuchalem¹³, ne?
 84 Horste.
 86 Procházka: Pozor na zatmění, Josefe.
 88 Čížek: Dobrou.
 90 Čížek: Já si (31) nepřeju, abys tam lezla¹⁴, když nejsem (32) .
 92 Čížková: Není mu dobře.

- 94 Čížek: Tak mu (33) deku.
- 96 Čížková: To už jsem udělala. Dala jsem mu (34) a horské sluníčko¹⁵.
- 98 Čížek: Co?
- 100 Čížková: Co?
- 102 Čížek: Moje slunko? Mi taky není (35) a ty mu dáš (36) .
- 104 Čížková: Tak si běž lehnout, udělám ti (37) .
- 106 Čížek: Jestli (38) zbylo.
- 108 Čížková: Nechceš ho zazdít¹⁶ a mít klid, co?
- 110 Čížek: Prosímte.
- 112 Čížková: Josefe, (39) je nemocný.
- 114 Čížek: No právě, ještě od něho něco chytneš. Co je?
- 116 Čížková: Budu (40) tady, kdyby něco potřeboval.
- 118 Čížek: Ne, ne... na gauči budu spát já! Jdi do (41) ... no běž.
- 120 Čížková: Ale.
- 122 Čížek: Neboj se, dám mu mezi dveře .
- 124 Čížková: Ty seš teda.
- 126 Čížek: To je život na hovno¹⁷.
- 128 Čížková: Tak dobrou.
- 130 -----
- 132 Procházka: Dobrý den.
- 134 Šimáčková: Agáto, pojd'te (42) domů.
- 136 Čížková: Děkuju.
- 138 Procházka: [Němčina]

- 140 Čížek: Nazdar, máme návštěvu.
- 142 Čížková: Josefe, prosímtě... Josefe, prosímtě. Josefe, pocem... Josefe...
- 144 Čížek/Kapke: [Němčina]
- 146 Procházka: Marie, vy (43) přílišně¹⁸. Co se stalo? Léky nezabírají¹⁹?
Musíte nás omluvit, starýmu²⁰ (44) druhého syna. Už mu nedávej, už měl
148 dneska (45)
- 150 Kapke/Čížek/Procházka: [Němčina]
- 152 Čížková: Josefe, prosímtě.
- 154 Procházka: Já to zařídím. (46) nám to tady volá? Kdopak nám to tady volá,
co? Proč to (47) nevyvětráte, Marie?
- 156 Čížková: Hmm.
- 158 Čížek/Kapke: [Němčina]
- 160 Procházka: (48) jste pryznic²¹ na prsa, co?
- 162 Čížková: Pozor, ať se nenakazíte?
- 164 Procházka: Lidi jako já se snadno nenakazí. Já jsem seveřan. Nordische rase. Marie, až
166 přijde (49) a když spojíme lidi jako jste vy. Co se bojíte? Jsem (50)
člověk. Ta doba a ten člověk je blízko. Možná (51) , než si myslíte. No tak,
168 Marie, nebudeme se přece přetahovat²². Josefe, paninka úplně hicije²³ no (52) si
sáhnout, no.
- 170 Čížek/Kapke/Procházka: [Dělají gorilu]
- 172 Šimáček: Že se (53) . To jste Češi?
- 174

Slovníček

1) **brát (beru, bereš...; I) hodiny u koho:** to take lessons from someone

U koho bere hodiny? Who is she taking lessons from?

Ráda bych brala hodiny češtiny u Davida, ale nemá čas. I would happily take Czech lessons from David, but he doesn't have time.

Během studia na střední škole začal brát hodiny tance v baletním kurzu. During his high-school studies he began to take dance lessons in ballet.

Prý brala hodiny u hlasového odborníka. It's said that she took lessons from a voice expert.

2) **nevědět roupama co by:** to be up to all sorts of mischief

Radek po škole nevěděl roupama co by dělal a začal vařit divná jídla.

3) **důvěrná informace**: confidential information

Katka mě prosila, abych její důvěrnou informaci nikomu neprozradila. Katka asked me not to divulge her confidential information to anyone.

Důvěrná informace je tajná informace. Confidential information is secret information.

Makléři čelí obvinění ze zneužití důvěrných informací. The stockbrockers face an accusation of misusing confidential information.

Žádnou důvěrnou informaci jsem nepoužil ve svůj prospěch. I did not use any confidential information for my own benefit.

4) čenichat: to sniff out, look for

Alice se vždycky snažila vyčenichat důvěrné informace, ale my jsme před ní ani nepípli.

5) **brát něco na lehkou váhu**: to take something lightly

Neber to na lehkou váhu. Don't take it lightly.

Pokud s tebou tvá kamarádka přestala mluvit, neber to na lehkou váhu. If your friend has stopped talking to you, don't take it lightly.

Já bych to na lehkou váhu nebrala. I wouldn't take it lightly.

„Zítř“ je slůvko, co bereme až příliš často na lehkou váhu. “Tomorrow” is a word that we all too often take lightly.

6) bezúhonný: blameless, irreproachable

Pavel je bezúhonný člověk, nikdy nic špatného neudělal.

7) **vrozený**: inborn, from birth

No tobě se to dělá, když to máš vrozený. Of course it works for you since you're born with it.

Petr má vrozený talent na jazyky, ale hudba mu moc nejde. Peter has an inborn talent for languages, but at music he's not so good.

Více dětí s vrozenou vadou má matku starší 45 let. More children with birth defects are born to mothers older than 45 years.

Je vrozený optimista s nadšením pro každý sport. He's an inborn optimist with a passion for any sport.

8) trčet: (in this context) to stay inside and just lie around

Netrč tu a pomoz nám se stěhováním.

9) dovtípit se: to put two and two together, to take the hint

Z vylomených dveří a rozbitého nábytku se dovtípil, že tam byli zloději.

10) cela: cell (in prison)

Monte Christo žil mnoho let v cele.

11) nastydnout se: to catch a cold

Vezmi si teplý kabát nebo se nastydneš.

12) rozptýlit: to entertain

Malý večírek s přáteli ji příjemně rozptýlil.

13) čmuchar: to sniff

14) lézt: to go into

Nelez mi do pokoje, když odpočívám. Chci být sám.

15) horské sluníčko: an electrical light source (used when one is sick)

16) zazdít: to wall up or off

V minulosti se nevěrné ženy zazdívaly.

17) **život je na hovno**: life's for shit or crap (vulgar)

To je život na hovno. This is a life that isn't worth crap.

Můj život stojí opravdu za hovno a letošní rok to potvrdil. My life is really worth crap, and this year proved it.

Myslím si, že život na hovno není! I don't think that life is for shit!

18) **příšerný**: horrible, awful, terrible

Vy vypadáte příšerně. You look awful.

Nové pivo prodlužuje život, ale chutná příšerně. A new beer extends life, but tastes terrible.

Proč odbíjenkárky hrají v tak příšerných trenýrkách? Why do women volleyball players play in such horrible shorts?

Ten seriál běžel v češtině na HBO, ovšem s příšerným dabingem. That show ran in Czech on HBO, of course with terrible dubbing.

19) **zabírat**: to take effect, be effective (medicine)

Při virózách antibiotika nezabírají.

20) **starý**: old man

„Jak se má tvůj starý?“ zeptala se babičky její přítelkyně.

21) **pryznic**: plaster put on the chest of a sick person

22) **přetahovat se**: to engage in a tug of war over something

Nepřetahujte se o tu deku, je dost velká pro vás pro oba.

23) **hicovat**: to have a fever

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Co Marie začala dělat?
2. Co si o této novině myslí Horst?
3. Proč se Josef zlobí na Marii, že nespí?
4. Pro koho nese Josef léky?
5. Co se stalo panu Koepkemu?
6. Jak se chová Horst k Marii v ložnici?
7. Vysvětlete, co se děje v poslední scéně.

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. brát hodiny
2. brát něco na lehkou váhu
3. příšerně; příšerný

D. Translation.

1. Chris takes Czech lessons from Renata because he's a curious person.
2. David would never betray privileged information, he's iraproachable.
3. David's situation is ghastly: Marie is always coming into his room when he wants to be alone.

E. Discussion.

1. Co si myslíte o Horstovi? Jaký má charakter? O co se snaží [does he strive for] při návštěvách u Čížkových?
2. Jak do této chvíle David olivnil [influenced] život Marie a Josefa?

Díl VIII

- 2 Procházka: Dobrý den, Marie.
- 4 Čížková: (1) , čilá¹, krásná — tak se mi líbíte.
- 6 Čížková: Kde je Josef?
- 8 Procházka: Kdo (2) je?
- 10 Čížková: Co?
- 12 Procházka: No tak. Je ještě na tom vyšetření² u (3) Fischera.
Myslím, že se (4) ukázat, že chyba (5) ve Vás.
- 14 Čížková: Ach tak.
- 16 Procházka: Podívejte se.
- 18 Čížková: Co to je? To jsou pro vaši (6) ?
- 20 Procházka: No... leda, že by měla o 50 kg míň. Mám vás v (7) .
- 22 Čížková: Ne... ne. To (8) přijmout. Děkuji. Vemte si to.
- 24 Procházka: Naopak, vy si je obléknete (9) teď. Já tady mám auto a v
26 něm moselské³ a studené (10) . Uděláme si výlet, ano?
- 28 Čížková: Ne.
- 30 Procházka: [Němčina] Copak by Josef žárlil⁴ na nějaký (11) od
přítele, copak žárlil na klobásky⁵ nebo medikamenty? Tak, zkuste si je.
- 32 Čížková: To jsou pro někoho (12) mladšího, ne?
- 34 Procházka: To je pravda, no..., ale vám budou také .
- 36 Čížková: Já si je tedy vyzkouším, ale já nikam s vámi nepojedu.
- 38 Procházka: Bude to naše (13) tajemství.
- 40 Čížková: Co?
- 42 Procházka: Ty testy můžou trvat třeba dvě nebo tři hodiny a my si na výsledky
44 sami, ve dvou. A jestli chcete, můžeme počkat klidně (14) .
- 46 Čížková: Ne, nechci. Promiňte.

48 Procházka: Copak?

50 Čížková: Já jsem zapoměla. Co?

52 Procházka: A koneckonců⁶, každý je tak (15) , Marie, jak se cítí. No
třeba já se dneska (16) na 21.

54 -----

56 Čížková: Ale já musím být (17) doma.

58 Procházka: Zapoměla jste snad (18) nějaká domácí zvířata?

60 Čížková: Ne.

62 Procházka: Králíky jste, pokud vím, vybili. Odmyslíme-li toho červotoče⁷ ve (19) .

64 Že jsem to uhod⁸? Marie, ode mne (20) žádné nebezpečí nehrozí⁹ i kdyby jste měli
v almaře¹⁰ třeba buvola¹¹.

66 Čížková: Horste!

68 Procházka: (21) jsem dobře?

70 Čížková: Dávejte přece .

72 Procházka: Já dávám... já dávám... A vy si dejte (22) pohov¹². Já úplně
74 cítím, (23) jste napjatá¹³. Jako luk¹⁴. Jako tětiva¹⁵ a luk.

76 -----

78 Čížek/SS: [Němčina v nemocnici]

80 -----

82 Procházka: Vsadím se, Marie, že vás Josef od (24) války nikam nevzal.
[Němčina] Zkuste to. Moment. Danke. [Němčina]

84 Čížková: Ne... ne. Já .

86 Procházka: Vy se pořád něčeho bojíte, Marie? Čeho se bojíte? Sebe sama?

88 Čížková: Vás.

90 Procházka: Mě? [Němčina]

92

94 Čížková: Já nevím.

96 Procházka: Vždyť já se trápím úplně (25) jako vy.

98 Čížková: Prosím vás, já nejsem na takovéhle výlety stavěná¹⁶. Já jsem .

100 Procházka: [Němčina] Vždyť vy dobrovolně (26) v hrobce¹⁷, Marie.

102 Čížková: To my (27) . Vy jste také ženatý a máte děti.

104 Procházka: Právě, mám ženu a děti, po kterých vy tak toužíte. (28) se, já vám to
řeknu, Marie. Já mám (29) cílevědomou¹⁸ ženu. Ona je houževnatá¹⁹,
106 vytrvalá a takovým tím svým neustálým působením, přesvědčováním, zpracováváním²⁰ mě
prostě úplně změnila. Já mám (30) tady, ona je ze Saska a já jsem z Prachatic. Copak
si (31) , že jim to všechno kdovíjak žeru²¹? To si vážně myslíte?

108 Čížková: Proč jste si ji (32) bral?

110 Procházka: Protože jsem ji (33) .

112 Čížková: Jo? No... teď ji už nemilujete?

114 Procházka: Ne. Teď už ne. A vy (34) Josefa pořád milujete?

116 Čížková: Ano..... Já jsem nechtěla.

118 Procházka: Tak. Víte, co po mě chce?

120 Čížková: Kdo?

122 Procházka: No... ta moje fanatička. Abychom odešli do říše, odsud (35) , prý
124 někam do (36) .

126 Čížková: No... tak jděte.

128 Procházka: Vždyť to tam dennodenně bombardují. A ona má utkvělou²² (37) ,
že tady nás po válce Češi stáhnou z kůže.

130 Čížková: Tak promiňte.

132 -----

134 Sestra: Pane. Stačí kapka.

136 SS: [Němčina]

138

140 Procházka: Marie, podívejte se. Marie, pojd'te se podívat. Podívejte se.

142 Čížková: Co ?

144 Procházka: A mám ho.

146 Čížková: Ale to je pytláctví²³?

148 Procházka: To je rak²⁴.

150 Čížková: To vidím.

152 Procházka: Troška nebezpečí přece k takovému (38) patří. Co? Co říkáte,
154 nachytáme si jich ještě (39) a večer si je uvaříme. Je to (40)
lahůdka²⁵.

156 Čížková: Když vám to za to stojí²⁶.

158 Procházka: Stojí, Marie. Vy jste tak krásná. Stačí už jenom takový slunečník a... Čechy
160 krásné, Čechy (41) ... duše má se touhou pne²⁷.

162 Čížková: Přecházíte kvůli mě do odboje²⁸?

164 Procházka: Ne, já se (42) do ofensivy.

166 Čížková: To nemusíte.

168 Procházka: Ale ano.

170 Čížková: Není mi to příjemné.

172 Procházka: Vždyť vy jste tak (43) žena, ne?

174 Čížková: Nechte mě.

176 Procházka: Pro ty vaše trápení je (44) pomoc. Bez nějakých (45)
experimentů a operací.

178 Čížková: Slezeš! Ta vaše (46) , to je znásilnění²⁹, co?! O to já nestojím!

180 Procházka: Znásilnění? Vždyť tady nikdo není.

182 Čížková: Nedotýkej se mě.!

184

- 186 Procházka: Jsme tady (47) , Marie.
- 188 Čížková: Nech mě ty... Dýchejte zhluboka³⁰.
- 190 Procházka: Děkuji za radu.
- 192 Čížková: Já jsem vám nechtěla (48) . Víte, já jsem asi těhotná³¹. Já bych nechtěla o to přijít.
- 194 Procházka: Chápu. Marie, já nejsem 20-letý kluk, ze mě takovýho blbce dělat nemusíte. Taková (49) !!
- 196 Čížková: Já chci (50) domů.
- 198 Procházka: Tak jděte, já (51) nemůžu.
- 200 -----
- 202 Fischer: Já mám pro vás (52) zprávu. Bohužel je to (53) ve vás.
- 204 Testy to jenom potvrzují³². Vy děti mít (54) .
- 206 Čížek: [Němčina]
- 208 Fischer: Není zač, pane Čížek.
-

Slovníček

1) čilá: lively

2) **vyšetření**: examination

Je ještě na tom vyšetření u doktora. He's still at the doctor's examination.

Lékařská vyšetření jsou v Americe velmi drahá. Doctor's examinations in America are very expensive.

Stanovit, co je to klinické vyšetření není jednoduché ani pro Ministerstvo zdravotnictví. To determine what counts as a clinical examination isn't easy even for the Health Ministry.

Na vyšetření zjistili, že mám jednu nohu kratší. At an examination they found out that I have one leg shorter than the other.

3) moselské: a type of (high-end) wine

4) **žárlit (žárlím, žárlíš...; I) na co koho**: to be jealous of

Copak by Josef žárlil na to? Would Josef really be jealous of that?

Dita žárlí na Janu, protože jí rodiče koupili nové auto. Dita is envious of Jana because her parents bought her a new car.

Vůbec na ni nežárlím. I'm not jealous of her at all.

Lucie žárlila na jeho milenky. Lucie was jealous of his lovers.

5) klobáska: sausage

6) **koneckonců**: in the end, all in all

A koneckonců, každý je tak mladý, jak se cítí. In the end, everyone is as young as they feel.

*Koneckonců nejsme zdaleka jediná. In the end we are by far not the only ones.
Ale už jsem si koneckonců na to tak nějak zvykl. But all in all I have already gotten more or less used to it.
Koneckonců v dnešní hektické době kdo umí zůstat v klidu? In the end given today's hectic life who can keep calm?*

7) červotoč: termite

8) uhodnout: to guess correctly
Napoprvé uhodl, která odpověď byla správná.

9) **nebezpečí nehrozí komu**: a danger isn't threatening
*Ode mne vám žádné nebezpečí nehrozí. From me you have nothing to fear.
Od přátel nám nikdy žádné nebezpečí nehrozí. No danger ever threatens us from our friends.
Česku kvůli hypotéce v USA nebezpečí nehrozí. The Czech Republic is not facing a danger because of mortgages in the US.
Snažíme se, aby už toto nebezpečí nehrozilo. We're trying to eliminate the threat of that danger.*

10) almara: wardrobe

11) buvol: buffalo

12) dát si pohov: to relax

13) napjatý: tense, nervous
Před volbami byli oba kandidáti napjatí jak tětíva a luk.

14) **luk**: bow
*Tak jste napjatá, jako luk. You're so tense, like a bow.
Je posledním výrobcem tradičních luků a šípů. It is the last manufacturer of traditional bows and arrows.
A s čím jdou do války, těmi luky a šípy toho moc neudělají. And with what are they going off to war — they can't do much of anything with bows and arrows.*

15) tětíva: bow-string

16) být stavěný na něco: to be built for something
Nejsem stavěná na politiku, ráda říkám přesně to, co si myslím.

17) žít v hrobce: to live (as if) in a grave

18) **cílevědomý**: goal-oriented, single-minded, purposeful
*Já mám velice cílevědomou ženu. I have an extraordinarily single-minded wife.
David je cílevědomý, dělá vše pro to, aby se stal profesorem. David is goal-oriented: he's doing everything to become a professor.
Ve Francii je jen velmi málo tak cílevědomých a pečlivých vinařů, jako je Marcel Richaud. In France there are only a few vinters who are as single-minded and thorough as Marcel Richaud.
Hledáme pár cílevědomých spolupracovníků. We are looking for a few goal-oriented colleagues.*

19) houževnatý: tenacious

20) zpracovávání: working on or over, processing (to change someone or something)

21) žrát něco komu: to eat up (what someone says)
Je naivní, a tak jí žere všechno, co mu napovídá.

22) utkvělá představa: entrenched opinion or belief

23) pytláctví: poaching

24) rak: crayfish

25) **lahůdka**: delicacy (food)

Je to obrovská lahůdka. It's a great delicacy.

Tiramisu je má oblíbená lahůdka. Tiramisu is my favorite delicacy.

Přehlídka filmových lahůdek začíná. The viewing of the cinematic delicacies begins.

Při příležitosti Gambrinus svátku připraví sládcí opravdovou „pivní lahůdku“. On the occasion of the Gambrinus anniversary the brewmasters will prepare a real “beer delicacy”.

26) **stát za to (stojí za to; stálo za to)**: to be worth it

To ti stálo za to ukrást nový kožich? Was it worth it to you stealing that new fur?

Takový lidi mi opravdu nestojí za to, abych kvůli nim ztratila svoje opravdové kamarády. To me people like that aren't worth losing your real friends over.

Bylo to jedno za mála míst v Praze, kam stálo za to chodit. It was one of the few places in Prague worth going to.

Pro jeden tvůj úsměv mi stojí za to žít. For just one of your smiles my life is worth living.

27) pnout se: to swell up

Hrud' se mu pnula pýchou, když viděl svého syna hrát fotbal.

28) odboj: resistance movement

29) **znásilnění (< znásilnit; P)**: rape

Ta vaše pomoc, to je znásilnění. Your help is really just rape.

Horst se snažil Marii znásilnit, ale ona se houževnatě bránila. Horst tried to rape Marie, but she resisted tenaciously.

Znásilnění je jakákoli sexuální aktivita uskutečněná proti vůli ženy. Rape is any sexual activity carried out against the woman's will.

Dívky se ubránily znásilnění křikem i kopancem mezi nohy. The girls fought against the rape by screaming and kicking him between the legs.

30) zhluboka: deeply

Zhluboka se nadechněte a pomalu vydechněte.

31) **těhotná**: pregnant

Víte, já jsem asi těhotná. You know I'm likely pregnant.

Testy na Downův syndrom už využilo pět set těhotných žen. Five hundred pregnant women have already used testing for Down's Syndrome.

Mezi způsoby cvičení v těhotenství patří jóga nebo pilates pro těhotné. Among possibilities for exercise during pregnancy belong yoga or pilates for pregnant women.

Švédové soudí těhotnou Češku za pasování konopí. The Swedes are putting a pregnant Czech on trial for smuggling pot.

32) **potvrdit (potvrším, potvrdíš...; P; I: potvzovat) co komu**: to confirm, affirm

Testy to jenom potvrzují. The tests only confirm it.

Máma učitelce potvrdila, že jsem ležel celý týden doma. Mom confirmed to my teacher that I was at home in bed all week.

Čeština je krásná a texty od Krajčů to jenom potvrzují. Czech is beautiful and Krajčo's texts only confirm it.

Cyklistka potvrdila formu dalším triumfem. The cyclist confirmed her form with another win.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Proč přišel Horst za Marií?

2. Jak Marie nejdříve odpověděla na Horstovu nabídku, aby jeli na výlet?
3. Jaký má Horst vztah se svou ženou?
4. Jak se snaží Horst přesvědčit [to convince] Marii, aby se mu poddala [give in to him]?
5. Jak se Marie brání [resist] Horstovi?
6. Proč je Josef v nemocnici?
7. Co se Josef dozvěděl od doktora Fishera?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. žárlit
2. cílevědomý
3. stát za to
4. potvrdit

D. Translation.

1. The German doctor confirmed to Josef that he can't have children.
2. Why are tense as a bow? Are you jealous of her?
3. From the Czech Republic no danger threatens America.

E. Discussion.

1. Jaké taktiky používá [use] Horst, aby získal [get] Marii?
2. Proč Marie změnila svůj názor a rozhodla se jet na výlet s Horstem?
3. Co si myslíte, tuší Horst, že Čížkovi někoho schovávají [hide]? Použijte [use] příklady z filmu na podporu [in support of] vašeho mínění.

Díl IX

- 2 Šimáčková: Pojd'te... přejdeme...
- 4 Čížek: Dobrý den, paní Šimáčková, neutíkejte, prosím. Já vám musím něco (1) , paní
Šimáčková. Libuško, vy si o mě asi myslíte něco, co není (2) . Já jsem Čech jako
6 vy.
- 8 Šimáčková: Ano.
- 10 Čížek: Já bohužel mám takový (3) , který vám zatím nemůžu vysvětlit teď.
- 12 Šimáčková: Pepíku, já nevím proč...
- 14 Čížek: Ujist'uji vás, já jsem (4) člověk. Já s těma sviněma nemám nic
společného.
- 16 SS/Čížek: Hallo. Pan kamarád. [Němčina]
- 18 Šimáčková: Pojd'te děti od kamaráda.
- 20 Čížek: Libuše.
- 22 -----
- 24 Čížek: Sakra. co tady děláš?
- 26 David: Odpusťte, jestli jsem vás polekal. To jsem nechtěl. Rozhodl jsem se odejít.
- 28 Čížek: Co?
- 30 David: Další (5) už bychom nemuseli přežít.
- 32 Čížek: Ty jsi se zbláznil.
- 34 David: Milý Čížku, (6) máte v prvním šuplíku¹ vlevo.
- 36 Čížek: Davide, to snad... vždyť jsi se... rozumíš? Ty dneska (7) a zítra nás
38 zabijou. Zítra je po (8) . Kam chceš jít, prosímtě?
- 40 David: Nebojte se: (9) mě nechytí.
- 42 Čížek: Živýho, mrtvýho. Ty si myslíš, že oni nezjistí, to je svetr? Davide? To je
nádherný, já se tady vystavuju² před celým (11) , já se promenuju³
44 s náckama⁴, s kolaborantama. Já se nechám (12) v jejich úradě⁵. A ty, ty
si klidně zmizíš. Kdes byla?
46

48 Čížková: Vy někam jdete?

50 Čížek: Ano, ano... Maruško, ano. Pán se tady (13) , potřebuje změnit
vzduch.

52 Čížková: Neřvi⁶ tady!

54 Čížek: Davide, okamžitě jdi (14) , kam patříš.

56 -----

58 Čížek: Jestli mi rozumíš, Horste.

60 Čížek/Procházka: [Němčina]

62 Čížek: A je to (15) . Koepkeho stěhují z Wienerovic vily.

64 Čížková: Proč?

66 Čížek: No, už není (16) hrdinů, ale otec dezertéra⁷.

68 Čížková: Dezertér?

70 Čížek: No... Marie, rozumíš, toho prcka⁸ zastřelili na útěku⁹, dezertér. Jeho (17)
lidí, Němci. Ta se z toho zhroutila¹⁰ (18) , ta je v blázinci¹¹. Koepkeho
72 klepla pepka¹².

74 Čížková: Co nám je (19) nich?

76 Čížek: No... ty tomu nerozumíš?

78 Čížková: Co?

80 Čížek: Procházka ho chce (20) k nám.

82 Čížková: K nám? A kam k nám?

84 Čížek: Neřvi. Horste, prosímtě, můžeme (21) hovořit¹³ o samotě¹⁴?

86 Procházka: Ne, ne... (22) přemlouvání, žádné uplácení¹⁵, už jsem to nahlásil
a zaevidoval. Vždyť je to pro vás nejlepší (23) . Zlomený chudák, navíc po
88 mrtvici¹⁶, ten není nebezpečný. Musíme si pomáhat.

90 Čížek: Horste.

92 Procházka: [Němčina]

- 94 Čížková: [Němčina] Jak se řekne ‚strašná‘?
- 96 Čížek: Strašná co?
- 98 Čížková: Strašná tragedie. [Němčina]
- 100 Procházka: [Němčina]
- 102 Čížková: Už jsme (24) o tom hovořili.
- 104 Procházka: [Němčina]
- 106 Čížková: Jsem .
- 108 Procházka: Was? Co? [Němčina]
- 110 Čížková: Budeme dětský (25) potřebovat. Přelož to!
- 112 Čížek: [Němčina]
- 114 Procházka: [Němčina] A budu potřebovat potvrzení od doktora Fischera, ano.
[Němčina]
- 116 Koepke: [Němčina]
- 118 -----
- 120 Čížková: Tady máte... pocem... pojd'... Ty seš malý... Co blázníš, počkej, já ti to
122 vysvětlím.
- 124 Čížek: Dobrou noc.
- 126 Čížek: Co mě (26) lezeš? A kde je (27) od těch dveří?
- 128 Čížková: Vždyť já jsem si to (28) vymyslela.
- 130 Čížek: Prosímtě, copak ty bys (29) takhle přesvědčivě lhát s tím tvým
vychováním?
- 132 Čížková: Víš, tehdy u té (30) s Procházkou. To bylo mnohem (31) ,
134 než jsem ti řekla. On se tam choval¹⁷ jako prase. Netušila jsem, že se bude takhle mstít¹⁸.
Nenapadlo mě, že tomu budeš (32) .
- 136 Čížek: Ty mě překvapuješ. No... jak ti mám věřit teď.
- 138

140 Čížková: Já jsem nikdy s (33) nic neměla. (34) tebe.

142 Čížek: Já ti věřím, (35) , chci. Jenomže počkej. Maruško.

144 Čížková: Co?

146 Čížek: To je strašný malér¹⁹. Co teď budeme dělat?

148 Čížková: Jo, jak...

150 Čížek: No tak, celé (36) přece ví, že nemůžeme mít děti. Mám (37) od doktora.

152 Čížková: No.

154 Čížek: No pro něj je to úplně (38) si to ověřit. To je hračka²⁰.
Procházka to nenechá. Jestli to praskne²¹, tak nám (39) ani ta tvoje
156 panenka Marie.

158 Čížková: A co ten doktor?

160 Čížek: Co?

162 Čížková: Doktor.

164 Čížek: Prosímte, to je (40) člověk. To je svině.

166 Čížková: Ježíš Maria.

168 Čížek: My máme jedinou .

170 Čížková: Jakou?

172 Čížek: Ty musíš co (41) otěhotnět²². Jinak skončíme na šibenici²³.
Jediná naše (42) je David.

174 Čížková: David?

176 Čížek: David.

178 Čížková: To přece nemůžeš (43) mne chtít. To neudělám. (44) ,
180 Josefe.

182 -----

184 Čížek: Co (45) ? Co se? Co blázníš? Davide, Davide, pocem, pocem!

186 Čížková: Někdo zvoní.

188 Čížek: Já to vyřídím. Jdi tam. Jděte tam. Jdi tam. Já to vyřídím²⁴. Klid, v klidu.

Slovníček

1) šuplík: drawer

2) vystavovat se: (in this context) to exhibit or show oneself
Nevystavuj se tu s tím účesem.

3) promenovat se s kým: to parade around with someone

4) náckové (nácek): Nazis

5) **úřad**: office, department

Já se nechám zaměstnat v jejich úřadě. I let myself be employed in their office.

Premiér nečeká, že by se v úřadě nudil. The prime-minister doesn't expect that he will be bored in office.

V úřadě byl už tři roky — tři nejhorší roky svého života. He was in office for three years — the worst three years of his life.

Chcete ušetřit čas na úřadě? Do you want to save time in the office?

6) **řvát (řvu, řveš...; I: P: zařvat)**: to yell or bellow

Neřvi tady! Don't yell here!

Opilý muž řval na ulici pozdě do noci. The drunk was yelling in the street until late into the night.

Všichni řveme Hurááá! We all yell Hurraaay!

Řvali na mě jako na psa. They were yelling at me like I was a dog.

7) dezertér: deserter (from the army)

8) precek: little kid

9) na útěku: on the run from

Na útěku z koncentráku Davida potkalo štěstí.

10) zhroutit se: to collapse, fall apart (physically and psychologically)

Ze smrti svých dvou dětí se Eva psychicky zhroutila.

11) **blázinec**: insane asylum

Ta je v blázinici. She's in an insane asylum.

Čínský blogger skončil v blázinici. The Chinese blogger ended up in an insane asylum.

Blázinců je u nás moc. We have an awful lot of insane asylums.

Pošlete ji do blázinice! Send her to the insane asylum!

12) někoho klepla pepka: someone had a stroke

13) **hovořit (hovořím, hovoříš...; I: P: pohovořit)**: to chat, talk

Můžeme hovořit o samotě? Can we talk alone?

Hovoříme vaším jazykem. We speak your language.

Experti pohovořili o problému nedostatku vody. Experts talked about the problem of water scarcity.

Premiér hovořil o plánu proti krizi. The prime minister talked about the plan to combat the crisis.

14) o samotě: alone

15) **uplácet (uplácím, uplácíš...; I; P: uplatit) koho:** to bribe

Žádné uplácení! No bribing!

Já uplácím, když potřebuju. I bribe when I need to.

Nikoho nikdy uplácet nebudu, ani doopravdy, ani symbolicky. I will never bribe anyone, neither in reality or symbolically.

16) mrtvice: stroke

17) **chovat se (chovám se, chováš se... ; I):** to behave

One se tam choval jako prase. He behaved like a pig there.

Nechovej se jako prase a přestaň se šťourat v nose. Don't act like a pig and stop picking your nose.

Chová se Microsoft skutečně jako monopol? Is Microsoft really behaving like a monopoly?

Chováš se jako malé dítě. You're behaving like a child.

18) mstít se: to revenge oneself

19) malér: problem, trouble

20) to je hračka: it's easy, it's not a problem (literally, it's a toy)

21) něco prasklo: something burst out into the open

Už to prasklo, že Alice je těhotná, a celá vesnice o tom mluví.

22) **otěhotnět (otěhotním, otěhotníš...; P):** to become pregnant

Musíš co nejrychleji otěhotnět. You have to get pregnant as fast as possible.

Otěhotněla jsem se svým mužem nečekaně snadno. I got pregnant with my husband with surprising ease.

Otěhotněla jsem neplanovaně. I had an unplanned pregnancy.

Pokud bereš pilulky každý den, riziko, že otěhotníš, je jen 0,3%. If you take the pills daily, the risk that you'll get pregnant is only 0.3%.

23) skončit na šibenici: to end up on the gallows

Mnoho lidí v Massachussets bylo prohlášených za čarodějnice a skončilo na šibenici.

24) **vyřídit (vyřídím, vyřídíš...; P; I: vyřizovat) něco:** to take care of something

Já to vyřídím. I'll take care of it.

Vše vyřídím do jednoho dne a diskrétně. I'll take care of everything in a day and discreetly.

Musíme nejdřív vyřídit pár formalit. We have to first take care of a few formalities.

Svoje osobní věci si vyřizuju sám. I take care of my personal matters myself.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Odpovězte na následující otázky:

1. Co se Josef snaží vysvětlit paní Šimáčkové?
2. Co chce David udělat?
3. Proč se Josef zlobí na Davida?
4. Proč nemůže David odejít?
5. Co se stalo panu Koepkemu a co chce Horst?
6. Jak Marie změnila tuto situaci?
7. Jak reaguje Josef na Mariino ohlášení?
8. Jak Marie přesvědčila Josefa, aby jí věřil?
9. Jak se Josef a Marie mohou vyhnout [avoid, escape] smrti?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. řvát
2. hovořit
3. chovat se
4. otěhotnět

D. Translation

1. When you were little, did you behave badly?
2. If I were in an insane asylum, I would yell all day long at everybody.
3. Marie did not have an unplanned pregnancy.

E. Discussion.

1. Vysvětlete, s jakými problémy se Čížkovi potýkali v dnešních scénách.
2. Jak se na Čížkovy, podle vás, dívají sousedé?

Díl X

2 Čížek: No. Servus¹.

4 Procházka: Přišel jsem ti říct (1) . Jestli se domníváš, že vás budu krýt², tak
se neblamuj³. Všechno má svoje meze⁴, já nikdy nebudu (2) sobě.

6 Čížek: Tak nebud⁴ .

8 Procházka: Jak to vypadáš?

10 Čížek: No tak trošku (3) , rozumíš, to víš, taková novina⁵, vid'?

12 Procházka: Tak pro tebe taky úplná (4) , že? Tak to jsem měl (5) být
14 přímo u toho. Apropos... kdypak byla paní u (6) ?

16 Čížek: Co?

18 Procházka: Kdy byla u doktora?

20 Čížek: Jako žena? No, vona... vona mě nechtěla plašit⁶, (7) , vona je
strašně... vona je... vona chtěla mít úplnou jistotu.

22 Procházka: Léta jste byli bezdětní. A teď, když od vás (8) pomoc se
24 zrovna stane takový zázrak. To přece musí být každému podezřelé⁷.

26 Čížek: Neřvi na mě.

28 Procházka: Ovšem, není nic snazšího, než to falešné (9) vyvrátit, že?

30 Čížek: No samo sebou. Se na tom (10) , ne?

32 Procházka: Doufám. Doba je (11) a nemazlí⁸ se s nikým.

34 Čížek: Chceš šluka⁹?

36 Procházka: [Němčina: "Rozumíš?"]

38 -----

40 Čížek [Čížková?]: Ježíš Maria Josef.

42 -----

44 Čížek: No pojď, pojď. Jdeme, jdeme. Davide, Davidku... tak sedneme hezky. Já vím, je
to... je to strašné, já ti (12) , já ti strašně rozumím.

46

- 48 Čížková: Pepíku...
- 50 Čížek: Nechceš sundat ty obrazy? Prosím tě, slzičky nám nepomůžou.
- 52 Čížková: Když já .
- 54 Čížek: Prosím tě, tady jde o život a ty říkáš, že nemůžu. Co říkám? Neříkám "nemůžu". Tady si... hergot. Tak ty se... Davide.
- 56 Čížková: Davide, prosím tě, to nebylo proti tobě.
- 58 Čížek: Pocem, pocem. Prosím tě, pocem v klidu. Všechno v klidu. Pojd', Pojd' hezky si lehni tady. Prosím tě, přece teď nepůjdeš pryč, to se všechno může stát. No tak.
- 60 Musíme prostě... musíme. Hergot, tady jde o život! A ty .

Slovníček

1) servus: a form of greeting in Austria (dobrý den).

2) krýt někoho: to cover (for someone)
Aby dítě zachránila před bitím, kryla ho vlastním tělém.

3) blamovat se: to be mistaken

4) **všechno má své meze**: there is a limit to everything
Všechno má své meze, já nikdy nebudu proti sobě. Everything has its limits, I will never be against myself.
Živé umění potřebuje podporu, ale všechno má své meze. Performance art needs support, but there's a limit to everything.
Všechno má své meze, jen láska je bezbřehá. Everything has its limits, only love is boundless.

5) novina: new piece of information

6) plašit: to frighten, spook
Neplašte divoká zvířata hlukem!

7) **podezřelý**: suspicious, suspected, suspect (used as a noun)
To přece musí být každému podezřelé. After all that must be suspicious to everyone.
Srbové zatkli 10 Albánců podezřelých z vražd. The Serbs arrested 10 Albanians suspected of murder.
Olympijští medailisté jsou podezřelí z dopingu. Olympic medalists are suspected of doping.
Američtí muslimové museli opustit letadlo kvůli podezřelým výrokům. American muslims had to leave the plane because of suspicious statements.

8) s nikým se nemazlit: to not mollycoddle or overindulge anyone
Náš profesor se s nikým nemazlí a dává jedno C za druhým..

9) šluk: drag (on a cigarette)
Venda si dal pár šluků z cigarety a hned se mu udělalo špatně.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Jak se Horst snaží vystrašit Josefa?
2. Jak Josef odpovídá?
3. Proč je Josef opilý?
4. Jak vysvětlil Josef svou opilost Horstovi?
5. Co říká Josef Marii a Davidovi?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. všechno má své meze
2. podezřelý

D. Translation.

1. If Josef behaves suspiciously, then the Nazis will find David.
2. Josef and Horst have to help each other, but everything has its limits!

E. Discussion.

1. Jak byste popsali Josefův vztah k Davidovi v průběhu filmu?

Díl XI

- 2 Šimáčková: Jakpak se má (1) Čížková? Dlouho ji nebylo vidět? Konečně se tedy
4 (2) , že jo? Člověk by řekl, že je to beznadějný případ¹. Neperte se² tam. A
6 podívejte se. Ti aby chodili kanálama³.

8 Procházka: Já se strašně (3) , chtěl jsem se vám konečně omluvit. Choval jsem
10 se tehdy nepřipustně⁴ jako nějaký hulvát⁵. Byl bych (4) , kdybyste na tu věc
mohla zapomenout. Tady jsem si dovolil takovou (5) pozornost. Podívejte.
12 No... mě už to není k ničemu. Tohle jsou pro .
14 Čížková: Jo?
16 Procházka: A tady, kdyby to byl chlapeček. No.
18 Čížková: Nemáte (6) ?
20 Procházka: No, mě už půl roku nikdo nevaří.
22 Čížek: No servus.
24 Procházka: Josefe, kde seš?
26 Čížek: Ty už jsi tady (7) nebyl.
28 Procházka: Tak to tam vedle vymýšlíš [Němčina]
30 Čížek: Ne, ne, já tam většinou poslouchám (8) . Poslouchám rozhlas.
32 Čížková: Dejte si placky⁶.
34 Procházka: Děkuju. Hudbu?
36 Čížek: Hudbu. Hudbu .
38 Procházka: Stalinův varhaní koncert? Toužíš po tyranii mužiků⁷?
40 Čížek: Prosímtě, Horste, nevěř tomu vašemu (9) . Já ti něco ukážu,
42 jo. Podívej se, tohle je rudá armáda, tohle jsou spojenci.
44 Procházka: No.
46 Čížek: No tohle je ten váš Wehrmacht. A teď se dívej... expreso, bum, bum.

- 48 Procházka: Nesedlej ještě koně. Já ti závidím ten tvůj klid. Já tak trochu nerozumím tomu tvému tetelivému⁸ štěstí.
- 50 Čížek: A já zase nerozumím, co myslíš (10) tetelivým štěstím.
- 52 Procházka: Ty přece musíš mít (11) eso v rukávu.
- 54 Čížek: Ale, Horste, jako kdyby jsi mě neznal.
- 56 Procházka: Ty, Josefe, tady by se taky (12) mohl chtít někdo porozhlédnout
a malinko tomu přijít na kloub⁹. Samozřejmě žertuju, ale je čas přehmatů¹⁰, nervozity, chyb a
58 unáhlených řešení¹¹. Víš, jak to myslím? No (13) přísloví¹² o jedné lodi.
- 60 Čížek: A jo, jako, že jsme na jedné lodi.
- 62 Procházka: Ano. (14) strach, vid'?
- 64 Čížek: Kdo my? My (15) ? No já ne. Já nemám strach.
- 66 Procházka: Tak jinak. Podívej se, napadlo mě, že možná (16) naléhavá¹³ potřeba
něco nebo někoho ukrýt neprodleně¹⁴ na (17) místě. A já takové (18)
68 znám. Je to u mě doma. Dneska čenichají (19) a tam by někdo nic a ani nikoho
nehledal.
- 70 Čížek: No samozřejmě možná za pár (20) tebe.
- 72 Procházka: Dobře, tak mám příbuzné v Telči, tak u nich.
- 74 Čížek: Já ti rozumím. Jenomže já nepotřebuji nic a (21) ukrývat takhle
76 nahonem¹⁵ u tvých příbuzných v Telči, víš. Krucifix!
- 78 Procházka: Promiňte.
- 80 Čížková: Tak já si asi půjdu .
- 82 Procházka: Ty jsi jako malý kluk. Po kom asi to (22) bude. Myslíš, že
si to nikdo nedá dohromady¹⁶?
- 84 Čížek: Víš, co? Sníme si (23) , Wurste, a pak se sebereš a vypadneš¹⁷!
- 86 Procházka: Josefe, takle se snad (24) nebudeme bavit.
- 88 Čížek: Ale budeme se tak bavit.
- 90 Procházka: To snad nemyslíš vážně, tady nejste v Paříži (25) v závětrí¹⁸.
- 92 Tady to ještě jde na ulici vo život. Podívej, nebudeme na sebe hrát žádnou habaďůru¹⁹.

- 94 Čížek: Počkej, kam jdeš, kam jdeš, dveře jsou tamhle.
- 96 Procházka: Jsem si...
- 98 Čížek: Jdi domů...
- 100 Procházka: Mě zajímají tady tyhle ty dveře.
- 102 Čížek: Krucifix. Kam jdeš?
- 104 Čížková: Co se děje?
- 106 Procházka: A je to .
- 108 Čížková: Ježíš Maria, co budeme dělat? Josífků?
- 110 Čížek: Klid.
- 112 Čížková: Josífků. Udělej něco, udělej něco. Já se .
- 114 Čížek: Počkej.
- 116 Čížková: Já se bojím. Panenko Maria, prosímtě, (26) mi. Ochraň
mi mé děťátko, prosímtě.
- 118
-
- 120
- 122 SS: [Němčina]
- 122 Procházka: [Němčina] Jsou pryč.
- 124
-
- 126 Čížek: Zachránil jsi nám (27) , Horste. Díky.
- 128 Procházka: Snad tři životy.
- 130 Čížek: Ty myslíš to dítě.
- 132 Procházka: [Němčina]

Slovníček

1) **beznadějný případ**: hopeless case

Člověk by řekl, že je to beznadějný případ. A person would say that he's a hopeless case.

*Pomoc, jsem beznadějný případ. Help, I'm a hopeless case.
Nauč mě to, vím, že nejsem beznadějný případ. Teach me it, I know I'm not a hopeless case.*

2) **prát se (peru se, pereš se...; I; P: poprat se)** : to fight

Neperte se tam! Don't fight there!

Kluci se často perou. Boys often fight.

Pereme se proti zlu ve svých svědomích. We fight against evil in our consciences.

Práli se s policisty. They were fighting with the police.

3) ti aby chodili kanálama: they should be ashamed of themselves (literally, let those people crawl in the sewers)

4) nepřipustné chování: unacceptable behavior

Omlouvám se, včera jsem se choval nepřipustně.

5) hulvát: lout, boor, oaf

6) placky: a kind of potato pancakes, a traditional Czech dish

7) mužik: Russian *muzhik* or peasant

8) tetelivý: shivery

9) přijít něčemu na kloub: to get to the bottom of, puzzle out something

Nemohu přijít na kloub tomu, proč se nám kazí kompoty.

10) přehmat: mistake, slip

11) unáhlené řešení: rash decision

Unáhlená řešení jsou často nesprávná.

12) **příслови:** proverb

No znáš přísloví o jedné lodi. You certainly know the proverb about being in the same boat.

Kniha obsahuje více než dva tisíce českých přísloví. The book contains more than two thousand Czech proverbs.

13) naléhavý: urgent or pressing

David se naléhavě potřeboval u někoho ukryt.

14) neprodleně: without delay

15) nahonem: quickly

16) **dát si něco dohromady:** to put something together (literally and figuratively); to put two and two together

Myslíš, že si to nikdo nedá dohromady? You think that no one will put two and two together?

Dlouho jsem to chystal, ale dal jsem to dohromady až tento týden. I was planning on it for a long time, but I put it together only this week.

Po těchto mých divadelních úspěších mě napadlo dát si dohromady nějaký komický monolog. After my successes in the theater it occurred to me to put together a comic monolog.

17) Seber se a vypadni!: Pick up and get lost!

18) být v závětrí: to be safe (literally, protected from the wind)

Jakmile se schoval v průchodu, věděl, že je v závětrí a že ho už nenajdou.

19) habad'úra: bullcrap

To je nějaká habad'úra, s tím já nechci mít nic společného.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Jak se chová Horst k Marii?
2. Co se změnilo v Horstově životě?
3. O čem se Josef s Horstem baví?
4. O co se Horst pokusil u Čížků?
5. Co se stalo na ulici?
6. Jak Horst pomohl Čížkům?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. beznadějný případ
2. přát se

D. Translate.

1. The Nazis didn't put two and two together, and they didn't find David.
2. What Czech proverbs do you know?
3. Do you think Horst is a hopeless case?

E. Discussion.

1. Byli jste překvapeni Horstovou obranou Čížkových? Proč?
2. Jak Horst v této scéně dal najevo, že něco tuší?
3. Myslíte si, že Horst je pro anebo proti Čížkům? Vysvětlete svůj názor.

Díl XII

- 2 Šimáčková: Andulko, za Alíka. Tak.
- 4 Děti: Já taky. Já chci taky. Já chci taky.
- 6 Šimáčková: Hajzle.
- 8 -----
- 10 Čížek: To bylo v (1) ulici.
- 12 Čížková: Je to tady.
- 14 Čížek: Co? Počkej, počkej... Já skočím¹ pro Šimáčkovou.
- 16 Čížková: Ale ne, jdi (2) pro doktora.
- 18 Čížek: Ven? Do (3) ? Davide, je to špatný. Já musím do města, do
špitálu². Postarej se mi o ni. Maruško, opatrně.
- 20 David: Pojd'te, (4) si.
- 22 Čížková: Ne, ne, já budu radši chodit.
- 24 David: Dobře.
- 26 Čížek: Halo! Halo! Halo! Žena rodí³, rodí mi žena...
- 28 Někdo: A vy nevidíte, co se děje tady?
- 30 Čížek: Žena, rodí mně žena! Doktore, rodí mně žena... doktore.
- 32 -----
- 34 Čížek: Dobrý den, já bych (5) někoho, kdo tu tomu velí⁴.
- 36 Čížek: Dobrý den. Já bych potřeboval velitele. Dobrý den. Já bych potřeboval
38 Servus, Františku.
- 40 Kapitán: Vy toho muže znáte?
- 42 Šimáček: No, je to můj (6) , soudruhu⁵ kapitáne. Pracoval na
německém (7) , likvidoval židovský majetek, stýkal se⁶ s
44 kolaboranty, přátelil se s velitelem SS.
- 46 Kapitán: Odvíst⁷.

48 Čížek: Proč? Proč?

50 Šimáček: A ty se (8) ?

52 Čížek: Františku, přece bych sem nelez, kdyby to byla pravda.

54 Kapitán: Můžete ta obvinění⁸ (9) vyvrátit⁹?

56 Čížek: Samozřejmě mohu.

58 Šimáček: Ale jak? Pečínka¹⁰ od vás voněla obden¹¹ za (10) německých
písní. [Německý zpěv]

60 Čížek: Já jsem ukrýval¹² uprchlíka¹³, žida. Nesměli jsme být nikomu (11)

62 Nechtěl jsem vzbudit podezření¹⁴. A musel jsem si (12) pozor i před našima lidma,
pane kapitáne. Syn židovského továrníka, David Wiener, (13) u nás ve špajzu

64 dva roky. Přece si (14) Davida Wienera?

66 Kapitán: Ona nám najednou každá svině najednou (15) toho svýho žida
nebo partyzána obyčejně již (16) odvěčeného¹⁵ nebo .

68 Čížek: Ale ten můj... ale ten můj... ale ten můj je teď u mě doma. Sedí u (17) mé

70 ženy, ona rodí.... Rodí, rozumíte? Já potřebuju, já potřebuju lékaře, doktora. Vy jste ho
(18) sem, pane (19)

72 Kapitán: Ty jsi soused. Je jeho žena (20) ? No, není nic (21) , než si

74 to všechno ověřit. Říkáte, že doktora máme někde tady?

76 Čížek: Tady, pane kapitáne

Kapitán: Tak dobrá.

78 Šimáček: Moment.

80 Kapitán: Tak je tady někde ten doktor?

82 Čížek: Ano, to je náš doktor.

84 Kapitán: (22) sem. No, ano vy. Jaká je vaše odbornost¹⁶?

86 Čížek: Praktický lékař¹⁷.

88 Kapitán: Do prdele¹⁸, ptal se někdo vás? Neptal.

90 Čížek: Pane kapitáne, mě rodí žena, já doktora potřebuju.

92

- 94 Kapitán: No, nevypadáte jako doktor, vypadáte spíš jako kolaborantská svině, doktore.
- 96 Čížek: Prosím vás, pane kapitáne. Pane doktore.
- 98 Procházka: Nastaly nějaké (23) , pane Čížku? Změna v poloze plodu¹⁹? Iniciace už proběhla?
- 100 Čížek: Předčasná²⁰.
- 102 Procházka: Paní Marie je prvorodička²¹ a v jejím věku by to mohlo mít neblahé²² (24)
 . Pane kapitáne, neměli bychom otálet²³.
- 104 Kapitán: No, prověříme si to. Já jako zástupce²⁴ naší (25) armády,
 106 Sergej jako zástupce Sovětské armády, a vy jako představitel domácího odboje. Jdeme!

Slovníček

1) **skočit (skočím, skočíš...; P) pro:** to go for something, to bring something

Já skočím pro Šimáčkovou. I'll run to get Šimáčková.

Josef chtěl skočit pro sousedku, aby jim pomohla s porodem. Josef wanted to bring his neighbor to help them with the birth.

Skočili jsme pro ně na nádraží a zase rychle zpět. We ran to the train station to get you and then quickly back again.

Snídej, miláčku, já zatím skočím pro noviny. Eat your breakfast, dear, meanwhile I'll run and get the newspaper.

2) **špitál:** hospital

Já musím do městá, do špitálu. I have to go downtown to the hospital.

Ve středočeských špitálech se platit nebude. In hospitals in Central Bohemia people won't have to pay.

Boxer šel z ringu přímo do špitálu. The boxer went right from the ring to the hospital.

Věříte českým špitálům? Do you trust Czech hospitals?

3) **rodit (rodím, rodiš...; I; P: porodit):** to give birth

Žena rodí! My wife is in labor!

Marie poprvé rodí. Marie is giving birth for the first time.

Sestra porodila dvojčata, chlapce a holčičku. My sister gave birth to twins, a boy and a girl.

Bojíte se rodit doma? Are you afraid of giving birth at home?

4) **velet něčemu:** to command something, be in charge of something

Kdo u vás velí domácnosti, máma nebo táta?

5) **soudruh/soudružka:** comrade (a form of address during communism)

6) **stýkat se (stýkám, stýkáš...; I) s někým:** to come into contact with someone, to meet with

Stýkal se s kolaboranty. He was in contact with collaborators.

Josef se za války stýkal s Horstem. During the war Josef was in touch with Horst.

Když jsme s přítelům o tom mluvili, řekla jsem mu, že žárlím a že nesnesu, aby se s ní stýkal sám. When I talked about it with my boyfriend, I told him that I'm jealous and won't stand for him to meet with her alone.

Stýkáme se alespoň jednou týdně. We meet up at least once a week.

7) **odvést:** to take away (but in this case, probably to be shot)

8) **obvinění:** accusation

9) vyvrátit: to refute or disprove (an accusation)

David pomohl Josefovi vyvrátit obvinění, že byl kolaborant.

10) pečínka: roasted meat

11) obden: every other day

12) **ukrývat (ukrývám, ukrýváš...; I; P: ukrýt: ukryju, ukryješ...)** něco někoho: to hide

Josef a Marie ukrývali Davida ve svém špajzu. Josef and Marie hid David in their pantry.

Tajemství v sobě ukrývám. Mysteries I hide within myself.

Co za tvým úsměvem ukrýváš? What are you hiding behind your smile?

Ukrývali jsme sovětského dezertéra. We were hiding a Soviet deserter.

13) **uprchlík**: refugee, runaway, escapee

Já jsem ukrýval uprchlík, žida. I was hiding a refugee, a Jew.

Války mají za následek tisíce uprchlíků. Wars have as a consequence thousands of refugees.

Člověk v tísní pomáhá uprchlíkům v Gruzii. People in Need helps refugees in Georgia.

Uprchlíci se dělí mezi ekonomické uprchlíky a politické uprchlíky. Refugees are divided into economic refugees and political refugees.

14) **podezření**: suspicion

Nechtěl jsem vzbudit podezření. I didn't want to raise suspicions.

Má podezření, že Helena začala kouřit. He suspects that Helena has begun to smoke.

Ředitel prohlásil, že o těchto podezřeních ví teprve šest dní. The director announced that he has known about these suspicions only for six days.

Muž s podezřením na tuberkulózu je v nemocnici. A man suspected of having tuberculosis is in the hospital.

15) odvělečný: someone who has been taken or dragged way (who is not present)

16) **odbornost (f)**: specialty, expertise

Jaká je vaše odbornost? What's your specialty?

Milošova odbornost je sociolog. Miloš's specialty is sociology.

Hrozí zánik odbornosti péče o seniory? Does the disappearance of the specialty in care for seniors threaten?

Díky své odbornosti a diplomatickým schopnostem vykonal velký kus práce. Because of his expertise and diplomatic skills, he accomplished a great deal.

17) **praktický lékař**: general practitioner

69% praktických lékařů používá počítač každodenně ke své práci. 69% of general practitioners use a computer for their daily work.

Jižní Morava zažívá nedostatek praktických lékařů. Southern Moravia is experiencing a shortage of general practitioners.

Tato kniha je určena jak praktickým lékařům, tak specialistům. This book is intended for both general practitioners and specialists.

Byla jsem u praktického lékaře, který mi řekl, že to hemoroidy nejsou a tím to skončilo. I visited a general practitioner who told me that those aren't hemorrhoids, and that was it.

18) **do prdele**: a frequent curse (godammit! go to hell!)

Do prdele, ptal se někdo vás? Go to hell, was someone asking you?

Mé největší přání, aby šel bolševik do prdele, se vyplnilo. My greatest wish — that the bolsheviks would go to hell — was realized.

Do prdele, zase zvoní mobil. Dammit, my phone's ringing again.

19) plod: fetus

20) předčasný: premature

Předčasně narozené děti mohou mít různé problémy.

21) prvorodička: woman giving birth for the first time

22) neblahý: unfortunate, woeful

Jirka má na Tomáše neblahý vliv, neměli by si spolu hrát.

23) otálet: to dawdle, hesitate

Nesmíme už ani chvíli otálet, pokud chceme domů dorazit dřív, než padne tma.

24) zástupce: representative

Zástupce zahraniční firmy oslovil české pracovníky v perfektní češtině.

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Co se děje s Marií?
2. Kam běží Josef?
3. Jak pan Šimáček představil Josefa veliteli?
4. Jak se Josef ospravedlňuje?
5. Před kým musel Josef Davida skrývat?
6. Proč velitel Josefovi nevěří?
7. Jak Horst předstíral svou odbornost?
8. Proč Josefa a Horsta doprovází zástupci armády domů?

C. Using the given contexts as models, write creative sentences.

1. skočit pro
2. stýkat se

D. Translation.

1. No one suspects that Horst isn't a general practitioner.
2. Josef was in contact with collaborators because he was hiding a refugee.
3. Marie is giving birth at home without a general practitioner!

E. Discussion.

1. Proč Josef vybral Horsta za svého doktora?
2. Jak se název tohoto filmu promítá v jeho ději?
3. Vidíte nějakou symboliku ve jménech hrdinů? (Josef, Marie, David)

Díl XIII

2 Čížková: Tý (1) už dost. Přines, prosímtě, prostěradla¹.

4

6

Čížková: Na poslední chvíli. Ještě?

8

10

Čížek: Prosím, pane doktore.

12

Kapitán: Žádný podrazy². Jsme (2) na toho vašeho žida.

14

Čížek: Marie.

16

Čížková: Josefe, co je to za (3) ?

18

Čížek: To jsou přátelé.

20

Čížková: Přivedls doktora?

22

Procházka: Tady jsem, Marie. Já jsem doktor.

24

Čížková: Cože?

26

Kapitán: A kdy nám (4) toho svýho žida?

28

Čížek: Prosím.

30

Kapitán: Toho svýho žida?

32

Čížková: Už to bude. Josefe... Josefe...

34

Čížek: Klid. David. Uklidni se. Kde je David? To je důležité, kde je David?

36

Čížková: Už to bude, Josefe, už to bude.

38

Procházka: Já se obávám, že už to (5) . Budu potřebovat něčí pomoc.

40

Kapitán: No vy jste doktor, my jsme tu (6) něčemu jinému.

42

Procházka: To snad ted'ka chvilku (7) , tady jde o život.

44

Kapitán: O tom nepochybujte. Zůstaňte tady s doktorem a pomáhejte mu.

46

Šimáček: Ale pane kapitáne...

48 Kapitán: To je (8) ! A vy půjdete se mnou, pojd'te.
50 Procházka: Budu potřebovat horkou vodu, nějaké (9) a nějaké šňůrky³
52 na takoveto podvázání⁴ té pupeční⁵ .
54 Šimáček: Já vím, počkejte.
56 -----
58 Čížek: Davide, Davide. On tady není, on tady byl.
60 -----
62 Procházka: Marie. Prosim vás, nestyd'te se. (10) se, já jsem rodil⁶ tři svoje
děti. Vždyť já... Nebojte se mě. Marie, zapřísahám vás. Ne. Ne, (11) . Ted' ne.
64 Netlačte.
66 Čížková: Horste.
68 -----
70 Čížek: Pane kapitáne, přece bych tady nelhal tak hloupě. Věřte mi, pane kapitáne. Žena
72 je těhotná, vždyť jste to viděl.... rodí. Já nemůžu mít děti.
74 -----
74 Procházka: Jděte ven, jestli vám není dobře, jděte ven. Jděte (12) ! Jděte
76 pryč!
78 -----
80 Čížek: Podívejte se, pane kapitáne, tohle bylo jeho, tedy to je jeho, kde já bych k tomu
přišel⁷.
82 Kapitán: Ty mě chceš uplatit, ty svině. Vstávej a jdeme.
84 Čížek: Buďme lidé.
86 Kapitán: Mazej⁸, mazej...
88 Čížek: Pane kapitáne, já jsem nikdy (13) neokradl.
90 Kapitán: Na kolena... na kolena.
92

- 94 Čížek: To nejsou moje (14) , to jsou jeho (15) . On si je u nás
schoval, pane kapitáne...
- 96 Kapitán: Na kolena, povídám!
- 98 Čížek: Přece mě nezastřelíte jako (16) na střeše.
- 100 Kapitán: A vy jste kdo?
- 102 Čížek: To je David. Davide. To je David.
- 104 Kapitán: To je náš David.
- 106 David: David Wiener.
- 108 Kapitán: A nějaké dokumenty máte?
- 110 Čížek: Ukaž (17) . Je to tam.
- 112 Kapitán: No (18) , ale my dneska nemůžeme věřit každému.
- 114 -----
- 116 Kapitán: Vy toho (19) tady vedle znáte?
- 118 Šimáček: Kdo by ho (20) neznal.
- 120 Kapitán: Je to vůbec doktor?
- 122 David: Především je to člověk, který o mě po (21) dobu věděl,
zásoboval mě (22) a potravinami a (23) nás. Je to slušný
124 člověk.
- 126 Šimáček: Je to (24) z nás.
- 128 Procházka: Máme kluka. [Němčina] Dobrý den, pane Wiener.
- 130 Čížek: Alíku, Alíku?

Slovníček

- 1) prostěradlo: bedsheets
2) podraz: dirty trick
3) šňůrka: twine, lace

4) podvázání (< podvázat): tying up, making a ligature
Podvázali jsme mu rychle žílu, ze které tekla krev.

5) pupeční: umbilical

6) rodit: to (help) give birth
Horst byl zkušený porodník, jelikož už rodil tři děti své manželky.

7) přijít k něčemu: to get, acquire
Horst nerozuměl, jak Marie a Josef přišli k svému dítěti, protože Josef byl impotentní.

8) Mazej!: Run!

Exercises

A. Find words and phrases in spoken Czech.

B. Answer the questions.

1. Jak Horst přesvědčoval Marii, aby mu věřila?
2. Proč Horst ukazuje Davidovy šperky zástupci armády?
3. Co si zástupce armády myslí o Josefovi?
4. Co chce zástupce armády s Josefem udělat?
5. Jak se Josef zachránil?

C. Discussion.

1. Viděli jste změny v hlavních postavách tohoto filmu? Popište je.
2. Myslíte si, že tento film ukazuje českou povahu [Czech character]? Uved'te příklady [Give examples].
3. Čím vás tento film zaujal?